

Марияна Цибранска-Костова (София, България)

КОКАЛЯНСКИЯТ ПОМЕНИК

(Издание на текста и изследване)

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Названието Кокалянски поменик (по-нататък КП) се отнася към поменалната част от 26 листа в състава на така наречения Кокалянски или Урвишки сборник, каталогизиран под № 368 в хранилището на Църковно-историческия и архивен институт при Българската патриаршия в София (по-нататък ЦИАИ – Христова и др. 1982: 193; Гошев 1934–1935: 24–27; Атанасов 1905: 15–19; Сковронек 2010: 49–51). Изказвано е мнение, че сборникът е конволют (Сковронек 2010: 52) и се състои от две части, които са обединени в едно книжно тяло поради обвързаността си с мястото на създаване и на използване на ръкописа – самия Кокалянски манастир „Св. Архангел Михаил“. Светата обител се включва в манастирския комплекс Мала Света гора около София; разположена е в източната част на Плана планина, в близост до селата Кокаляне (наричано още Царево село) и Железница; по така наречения Цар-Ясенов път е свързана непосредствено с Драгалевския и с Боянския манастир, като в същото време се намира в близко съседство с Урвишката крепост и Урвишкия (Панчаревския) манастир „Св. Николай Летни Чудотворец“. Последното обстоятелство, както и фактът, че според историята на въвеждането му в научно обращение ръкописът е намерен от В. Атанасов в Урвишкия манастир в самото начало на ХХ в. и пренесен оттам в Синода на Българската православна църква¹, са причините за двойното му наименование. С двете названия си служат първите дескриптори и изследователи на този ценен писмен източник В. Атанасов и Ив. Гошев, кои-

¹ Срв. у Ив. Гошев: „Намирането на ръкописа в Урвишкия манастир окончателно разреша въпроса за произхода на нашия сборник“ (Гошев 1934–1935: 25); редица автори посочват „стопанската, отбранителна и духовна връзка“ между Урвишката крепост и Кокалянския манастир (Иванов 1999: 69).

то не само популяризират находката в зората на научния интерес към нея, но и правят редица интересни наблюдения от археографски, исторически и езиков характер. В настоящата студия съзнателно се придържам към названието Кокалянски, което много по-точно очертава органичното единство в комплекса храм–миряни–култова практика–книги, водещо до възсъздаването на християнската общност на вярващите чрез храма и в храма в периода на османското владичество. Заедно с така нареченото Кокалянско евангелие от 1579 г. ръкопис № 473 в ЦИАИ, дело на известния калиграф Йоан Кратовски (Мусакова 1994), изследваният сборник утвърждава не само духовното присъствие на манастира „Св. Архангел Михаил“ в региона, но и статута му на преписвачески център, свързан със същностни тенденции в развитието на книжнината през този период. Двете части на сборника дават неоспорими доказателства за пряка връзка с едноименния манастир и за култа към архангел Михаил в Софийско. На първо място това проличава от състава на втората част с обем от 50 листа. Изказаното още от Б. Цонев и Ив. Гошев мнение, че по палеографски данни тя може да се датира от края на XVI в., се възприема и в някои съвременни изследвания (Сковронек 2010: 51). Съдържа общо четири омилетични текста, посветени на архангел Михаил и безплътните сили, между които препис от Похвалното слово за Михаил и Гавриил на Климент Охридски (Климент Охридски 1970: 239; Гошев 1934–1935: 20–25). От поменалната част такива изрични указания са някои записи: на л. бб + пис̄ сто̀днь вчкѣ ѿ манастӣ стѣ арха̀гѣ юнецъ и ко̀дъ; на л. 7а рече ѧ̀ свецѣ ѿ сто̀го арха̀гела; редица други записи съдържат уточнението, че дарения се правят оу манастирѣ (л. 16а, 22а и др.), без да се изписва името му, или пък се свързват с датата на култово почитане на архангел Михаил на 8 ноември, известна в народния календар като Архангеловден (л. 15а). Обединяването на различни по жанр текстове е станало поради факта, че и поменикът, и омилетичната част са обслужвали конкретни верски, култови и литургически цели в самия манастир „Св. Архангел Михаил“: текстовете са се чели и слушали в манастирската църква в деня на храмовия празник, на който вярващите са правели дарения и оброци, оставяйки писмено свидетелство за това и молейки се за светото застъпничество на архистратига, известен със силата си срещу дявола и неверниците. Поменикът и съответно сборникът досега не са издавани едновременно и в цялост, но отделни текстови образци и от двете части вече са обнародвани:

а) Примери от поменика във вид на отделни разчетени записи или езикови единици са поместени в цитираните разработки на В. Атанасов и Ив. Гошев от началото на XX в. Впечатлени от ценността на паметника, и двамата изследователи посочват историческата му стойност за документирането на Кокалянския манастир в писмен извор и в определени хронологически граници от съществуването му, както и за стопанския живот в региона. Във връзка с това например В. Атанасов прави интересна статистика на видовете оброци, отразени в записите от КП. И двамата изследователи при-

веждат различен брой конкретни факти (у Атанасов са подбрани 45 мъжки и 42 женски имена, 21 топонима; у Гошев 47 имена и т.н.), откъдето в научната литература тръгва твърдението, че в поменика е отразена богата именна система, документирана с около 50 имена. Както ще бъде показано чрез приложенията в настоящата работа, става въпрос за значително по-обемна масив онимен, основно антропонимен материал. Значението на КП е отразено в следната емоционална оценка на Ив. Гошев: „дарителските записи ни пренасят в тъмните векове на робството и рисуват една мила картина, преситена с битови и езикови елементи“ (Гошев 1934–1935: 25). Отделни записи в КП на лица от Панчарево са възпроизведени отново в краеведското изследване на Тр. Стоилов Иванов (Иванов 1999: 74–75).

б) В по-ново време топонимни данни от КП са използвани в ономастични изследвания (Чолева-Димитрова 2002а; Чолева-Димитрова 2002б); обща лексикална характеристика на поменика от гледище на историческата лексикология, както и на използваните агломеративни форми направи М. Цибранска-Костова (Tsibranska-Kostova 2011; Цибранска-Костова 2013).

в) Първото специализирано изследване на четивата за празника Събор на безплътните небесни сили осъществи М. Сковронек, като прибави ценно издание на непубликуваните преди нея текстове от състава му с изключение на популярната Климентова творба (Сковронек 2010: 63–84). Изследователката направи важното наблюдение, че КП е единственият известен засега ръкопис с изцяло ангелологична тематика на текстовете, употребявани като литургическо четиво за двата празника в есенния цикъл на църковния календар: Чудото в Хоня на св. арх. Михаил на 6 септември и Събора на безплътните небесни сили на 8 ноември (Сковронек 2010: 56).

Тясната връзка между християнската общност и центъра на религиозния култ е задължително условие и пряка предпоставка за реконструиране на православната духовна парадигма, която от своя страна се проявява в бита, обичаите, системата за именуване, използваните текстове и др. В нея участват и помениците – самостоятелни книги или части от други богослужебни книги, в които са оставени записи за помен на починалите, прошения за живите и дарения за църкви и манастири. Те следват древната практика да се упоменават имената на живите и мъртвите в хода на литургията по предварително подготвени списъци с имена или по желание на дадено лице (Христианство 1995: 364–365; Коцева 1992; Гергова 2006: 5–10). С оцелелите си представители като важна форма на книжовната култура от края и след XVI в. и предимно от територията на българския езиков Запад помениците поставят важни въпроси за връзката с предходната традиция. Това обаче е валидно повече за онези техни представители, които несполучливо биват наричани „царски“ поради вписването в началото им на владетелски имена. Такива са Боянският от края на XVI – началото на XVII в. (Станчева, Станчев 1963; Гергова 2011); Погановският от втората половина на XVII в. (Биялски 1990–1991); Етрополският поменик, започнат през XVII в. и

допълван до XIX в. (Христова и др. 1982: 170; Узунова 2014). Възникват въпросите на какви източници са се опирали те, какъв е общият прототип, който е бил следван там, където владетелската антропонимия показва сходство по състав, подредба и хронология. Докато в старите синодици и диптиси присъстват имената на владетели, ктитори, църковни деятели, от XVI в. в книжовно обращение навлизат помениците за миряните, чрез които обикновеният християнин дава израз на своята верска идентичност и култово-религиозна практика. КП е точно такъв манастирски поменик за мирското население в региона. Възможно е да е бил започнат по същото време, откогато се датират преписите във втората част с четените на богослужение текстове. Подобна хипотеза изглежда допустима поради наличието на по-стар пласт в поменика, който издава следване на образец от грамотен записвач, а защо не и лице от манастира. Открояващият се по-архаичен и по-школуван тип писмо е оцелял фрагментарно на отделни места: например л. 46, 66, целият л. 86, на който е изписана многократно формулата помѣни ги раба си и е оставено място за вписване на имена. Списъкът е останал незавършен в последните позиции. Само на тези листове в поменалната формула се употребява знакът ъ, който отсъства от останалите записи. В. Атанасов приема, че почеркът на посочените места е сходен с този в словата (Атанасов 1905: 16). Без да може категорично да се потвърди такава идентичност, а само общи съпадения по хронологически признаци и тип на писмото, предположението за започването на поменика по същото време като втората част е приемливо и по други причини. При такава хипотеза и двете части на настоящия ръкопис са пряко следствие от възхода на манастира, който именно от края на XVI в. е обновен след опожарявания и период на западане, при това с активното участие на миряните и с активната подкрепа на софийските занаятчии. Не е случаен фактът, че най-ранното писмено свидетелство за самото село Кокаляне, както и на други близки села, записани в поменика, е в Подробния регистър от 1576 г. на джелепкешани в българските земи и на събраните от тях овце (Стойков 1960: 438; ТИБИ 1972: 102; Канев 2005: 18, 20–21), където населените с българи места попадат в каза София, нахия Бююк яйла, и свидетелстват за оживен стопански поминък на населението. Второ доказателство е фактът, че помениците като жанрова форма са във възход именно от края на XVI в. насетне – Боянският, Кремиковският поменик триптих с пластовете от втората половина на XVI и началото на XVII в. (Паскалева 1971), Зографските поменици с различна датировка от XVI до XVIII в. (Иванов 1970: 489–524), редица македонски поменици (Христова и др. 1982: 139, 254; Селищев 1933: 47, 53, 61; Гергова 2006) и др. Изключително важен датиращ признак са филиграноложките данни в КП, които досега не са привеждани като доказателство. В. Атанасов описва само контрамарките – литери в три различни варианта и трифил (Атанасов 1905: 15), които се извличат и от двете части на ръкописа. Тези контрамарки придружават един и същ воден знак – корона

с полумесец и звезда, който е типичен за ръкописи от първата половина на XVII в. (Мошин, Пајић-Гроздановић 1963). И двете части на ръкописа познатат само този воден знак, но се различават по преобладаващите контрамарки. Освен външното впечатление за общност на хартията в двете части, наречена от В. Атанасов „груба и доста дебела“, както и това за общ размер на листовите 20,4 x 14,5 см, трябва изрично да се спомене рядката контрамарка в поменика – лители GV и трифил². Поради това смятам, че *terminus ante quem* и за двете части на КП е началото или първата половина на XVII в., както е датиран целият Кокалянски сборник в Сводния каталог на българските ръкописи (Христова и др. 1982: 193). Наличието на общи кодикологични белези между двете части изисква да се обсъдят две възможности: те са от един и същ разформиран ръкопис от първата половина на XVII в., чиито отломки по-късно са събрани и допълнени в поменалната част, или са части от два ръкописа, започнати по едно и също време и в същия преписвачески център. Не може да се изключи възможността съзнателно да са оставени празни листови за поменика от същия тип хартия като тази на словата поради общите култови нужди. Въпросът остава открит пред бъдещите изследователи на паметника, който все още очаква пълното си описание. Очевидно е обаче, че преписвачът на словата е школуван³ и следва по-ранен образец в орнаментиката, писмото и правописа. Впоследствие отворената структура на КП е допълвана с нови записи, само някои от които са датирани с точни години: 1645 (л. 10б), 1732 (л. 17б), 1738 (л. 25а и л. 26а) и 1742 (л. 26б), т.е. поменикът е допълван в течение на поне два века. Те отразяват различни системи за означение на годините: най-ранният запис с кирилски букви зрнѣ се изчислява въз основа на византийското летоброене с коефициент 5508; вторият е с обикновено кирилско сигниране без коефициент ѱѡѡ, а последните два са с арабски цифри. Записите се различават по почерк, буквен състав, ниво на грамотност и четливост, като в същото време следват устойчива поменална формула:

– име на лицето, което прави помен или дарение и оставя данни за това чрез писмен запис;

– име на лицето (лицата), които се поменуват, обикновено придружени от уточняващите роднински отношения спрямо автора на записа. По този начин в помениците се създават релации на родова принадлежност и памет;

² Изразявам специална благодарност на Нина Вутова за ценните консултации.

³ Той се самокоригира на два пъти при преписването от протографа в словата. На л. 21б е оставил следния запис: *рѣкъ погрѣшеми сѣд рѣчь двѣцьь*, тъй като повтаря два пъти един от херетизмите за св. арх. Гавриил; идентичен киноварен запис е поместен и на л. 30а. На л. 24б в словата е оставена празна страница, на която се вижда неясен запис от друга ръка: *рече шиле*. На л. 25б–26а в горното надтекстово пространство ясно се четат следното: *мѣсець изок отляво и ноември и дрезвнъ?* отъясно, т.е. месеците юни и ноември. Тези второстепенни данни също подкрепят връзката между словата и поменика.

– населеното място, с което се идентифицират лицата от горните два пласта;

– свързващи глаголи за обозначаване на дарителските практики (решти, нарешти, оврешти, писати поменъ);

– вид на помена, оброка или дарението.

Записите в КП съответстват на поменални практики и за мъртви, и за живи лица. Последното се доказва най-ясно с формулата от типа паки писа славчо себе (л. 5а) и съкращението по от поменъ върху името. Възможно е въз основа на някакъв проскомидиен протопоменик с литургическа цел да се е разгърнало отделно книжно тяло, останало за векове в манастира, с който е било свързано. Връзката на КП с Кокалянския манастир и неговия храм патрон се доказва от топонимните данни, които групират по географски признак съответните имена. В КП са оставили следи основно лица от София – единствения споменат град, и група прилежащи села. Липсват ойконими от по-отдалечени територии (за разлика например от Боянския поменик, отразил поклонническите пътувания на православни пилигрими от сръбските и други балкански земи към Атон). Определена роля за това е изиграло отдалеченото местоположение на манастира нависоко в склона на Плана планина. Но несъмнено защитната сила и покровителството на неговия патрон са подсилвали статута му на важен център за религиозния живот в Софийско. Оставени са записи, отразили посещения на духовни лица от други манастири: на л. 6а манастирь стѣ спѣ ѣрхвнѣ никѣфѣрь, мѣнахна сѣломна (очевидно става въпрос за Лозенския манастир „Св. Спас“), и на л. 26б запис на йеромонах Меленѣтѣи, който поменува йерей Петър от същия манастир; на л. 15а йеромонах Никодим ѿ рилъские гори и др.

ЕЗИКОВИ ДАННИ ОТ КП

Изследването на отделен поменик включва създаването на обработени суббази данни от топоними, антропоними и битова лексика, които могат да се сравняват с материал от други поменици, извънтекстови бележки в ръкописи, турски документи или записи по стените на църкви и манастири. В сравнение с условно наречените „софийски“ поменици – Боянския, чийто текст е издаден с показалци към него, и Кремиковския поменик триптих с пластове от втората половина на XVI и началото на XVII в., КП все още няма пълно издание. Като имам предвид, че най-добрият начин за интегриране на един писмен източник в изследователското пространство остава неговото издаване в подходящ формат – фототипен, наборен, дигитален или комбиниранни форми, и изработването на специализирани индекси, тук ще се опитам да обобща наличното в КП езиково богатство. Затрудненията при работа с поменика идват основно от нечетливостта на някои записи, от необходимостта от различен алгоритъм за разчитане на различните почерци, множеството грешки, пропуски на букви и силното диалектно влияние. Съще-

ствена трудност при установяване на основната форма на личните имена и техния род са падежните остатъци, отразени непоследователно, както и липсата на кохерентен текст, който да обозначава недвусмислено синтактичната позиция на името. Така лично име *Иована* може да е им.п. на женско име и род.-вин. форма на име в м.р.; при обилие на имена за мъже с окончание *-е*, тип *Митре*, това е и окончание в дат.п. за двата рода, сравни *вца Пеке*, но *Никълице*; дативното окончание *-о* също се унифицира и при двата типа имена, например *подружие Младено*, но *вца Тодоро*. Между разчитанията на отделните изследователи има разлики. Примери от разчитанията на В. Атанасов: не открих имената *Кнеа* и *Деспотка*; *Блаванъ* е по-скоро прозвище, а не лично име; *Радота* за мен е мъжко, а не женско име; *Иехро* би следвало да е *Нехро*; име *Доганъ* няма, а само прозвището по професионален признак доганджия. У Ив. Гошев също има спорни разчитания – като *тиминъ*, което не би следвало да е лично име, а парична единица, и т.н. Неизбежно е и моето разчитане да породи несъгласия и да се нуждае от корекции.

1. Правописно-фонетични явления

Знаците за двата ера се смесват във всички позиции без оглед на етимологическата дистрибуция, най-явно в краесловие. В коренна сричка *Ъ* и *Ь* се смесват в рамките на различните индивидуални записи, но може да се предполага, че един и същ писач е спазвал единно написание, например *Кръно* 4а, *Кръско* 17а, *Кръето* 11б, 24а, но *Кръето* 3б1 и др., *Кръстана* 17а, *Кръста* 21а, още *Тръна* 5б, но *Трена* 5а, 21б и *Тръна* 17а, *Сръданъ* 7а, *Влъчо* 9а, *Влъко* 15б, *Пръвъла* 10б и др. Може да се направи изводът, че в коренна сричка малкият ер е изравнен с големия и има звучене на ерова гласна, каквото е съвременното диалектно състояние в района на Софийско (Стойков 1993: 154), сравни още форми като *дъначе* 5а, *Гръловичинъ* и *Грьловичинъ* на 3б1, 4а. Друго явление са различните рефлексии на еровите гласни, тяхното изпадане или възможни преходи *а-ъ*, *ъ-а* и антиципационни учленения. Освен изравняването помежду им в един общ тъмен вокал *ъ* те познават изяснявания, обуславящи различни облици на имената. Това добре личи в парадигмата на името *Петър*, засвидетелствано с облици *Петаръ* 3а1, 23б, *Петарче* 14а, *Петеръ* 10б, *Петръ* 10б, *Петъръ* 2бб.

В определени случаи написанията може да отразяват реални говорни явления при гласните като редукции *е-и* в помини *вм.* *помени* 3б1, 5б. В други случаи обаче е възможно да става въпрос за механични грешки поради пониска писмена култура на записвача. Изцяло диалектен облик, повлиян от сръбската говорна норма, има лексемата *къа* 15а, но и *къца* на същия лист.

От знаците за звук [у] – *у* и *8*, решително преобладава „*ук*“. В КП се наблюдава масово еднотипно изписване на имена с мотивираща основа *воук-*, които са много типични за региона в етимологично и семантично отношение. Повлияни са от общи процеси в именуването на сърби и българи и

нославянската писмена норма. Ограничената му дистрибуция в КП най-вероятно се дължи на подражателно изписване, заимствано от книжовни текстове, тъй като в Софийско активно се разпространяват печатни московски издания на богослужебни книги. Извън редките примери в КП и тяхното обяснение, въпросът за употребата на знаци за носовки в книжнината от Софийско през османската епоха изисква специализирано проучване, за да се установи влиянието от страна на други писмени системи, разпространени в региона – юсова и с остатъчно смесване на носовки. Подобна съвместна употреба, наред с господстващия ресавизъм, е типична за територията на българския езиков Запад. Помениците доказват, че в началото на XVII в. в Софийско се използват знаци за носовки в текстове извън богослужебния канон. В Кремиковския поменик например се регистрира употребата на ж за означаване на вин.п. на женски имена с твърда основа, каквото е старобългарското състояние, а љ обозначава [е, 'ъ, 'а]. В краесловие љ може да отбелязва номинатив на -е или -ѧ за мъжки имена, изравняването на ъ с е в дат.п. и окончание за род.п. в ж.р. от типа Билка, Боика, Брата, Добра, Доика, Кръска, Милка, Стала (Паскалева 1971: 445). КП не познава знак за голяма носовка.

б) Плод на влияние от страна на сръбската графика е знакът џ [дж], за употребата на който няма специални правила. Той се използва от редица книжовници през Възраждането (Русинов 1985: 11; Мирчев 1976: 531). Примерите в паметника с този знак са 8, като всички са в турската наставка *-джия* в прилежащите прозвища по професионален признак и само веднъж в личното име џро 10б (доганџиа бб, чакџина 10б, меџџина 22б и др.). Наред с този буквен знак в КП се употребява знак, подобен на меко г според сръбската графика џ, който може да означаи звукове 'дж', 'г' още преход в 'к' или 'ч' (сравни в името Ћерго За като вариант на Герго 3б, 4а и др., но също в името недеџа 7б, подобно на кџа), т.е. употребява се за разнообразни фонетични реализации по същия начин, по който е засвидетелстван в приписките и бележките в ръкописите от Софийско според Описа на ЦИАИ (Христова и др. 2009). Общата му фреквенция е 11 пъти.

II. Морфологични явления

Забележителна черта в именния пласт на КП са така наречените агломеративни форми (обща род.-вин. и дат. форма при съществителните собствени в м.р. ед.ч.), чрез които се изразява опозицията между обобщения косвен (обектен) и именителния (субектен) падеж в двучленни падежни системи след разпадане на склонението (Кочева-Лефеджиева 2012; Stoykov 1968; Холиолчев 1986: 78; Tsibranska-Kostova 2011). Поменални записи още от края на XVI в. ги документират като напълно завършена категория с народно-разговорен и диалектен статус за района на Софийско.

Изследваният материал от КП предоставя 9 примера за мъжколични имена с окончание *-о* или *-е* в номинатив и агломеративно окончание *-те*

с обобщен характер на косвен падеж (най-често род.-вин. форма в обектна позиция). Примери: кр̑тот̑е 4б, кр̑тет̑е, нехр̑от̑е, велот̑е 10б, някои в свързана формула помини ги раба̑ своего петкот̑е 5б. Конкурентни облици в същата синтактична позиция са падежните форми на *-а(я)* от типа *л̑нтан̑са* 4б, *в̑ца вож̑ина* 10а или комбинирани именни синтагми, в които с падежна флексия е само приложението към личното име – *в̑ца кр̑з̑ско* 3б1, *пом̑вни ги р̑а̑ си пек̑в* 8б и др.

Шест фиксации има дативното окончание *-ти* при мъжколични имена на *-о*, като три от тях са компактно разположени: *в̑ц̑ миш̑ти*, *в̑ц̑ коич̑оти*, *стой̑оти* на л. 8а, *миш̑оти* 9а, *син̑ христ̑ти і п̑т̑ти* 21б. Конкурентно в дате-лен падеж е окончанието *-у* едновременно в синтагми или само в един от членовете им, тип *в̑ц̑ м̑р̑тин̑* 9б, *в̑ц̑ ів̑ван̑* 16а, *врат̑ гер̑* *п̑* и *врат̑ вит̑* *п̑* 18а, наред с *в̑ц̑ ге̑* 3а, *в̑ца м̑р̑тин̑* 9б и дори *писа в̑ко в̑ца пек̑* 3а1, *в̑ц̑ ми̑хил̑е* 14а и др.

В КП са фиксирани флективни изменения на имената в ж.р. за следните падежни отношения:

а) за дат. или вин.п. с окончание *-о* (разглеждано също като модел на агломератив, развит въз основа на фонетичен развой на стар акузатив – Стойков 1968: 28–46; Кочева-Лефеджиева 2012: 45–46): *Не̑до* 2б в ясна обектна функция, но в дат.п. *М̑ро* 4б, *Мо̑ено* 5а, *Е̑лено* 7б, *Млад̑ено* 11а, *Мене̑ро*, *Гроз̑дено* 12а;

б) за дат.п. с окончание *-е*: *Гер̑ше* 5а, *мати М̑нола̑е* 11а, *Ник̑лиц̑е* 12а, *М̑рие* 13а, *писа (помен̑)* *мати мил̑це* 18б, *мати пек̑* 20б и др.;

в) за дат.п. с окончание *-и*: *мати ан̑и* 2б, *мати рад̑и*, *пен̑и*, *тр̑н̑и* 16а и дори контаминации с окончанието за м.р. *мати кр̑з̑тан̑* (възможен фонетичен развой *o>y*) 10а.

Ограниченият лексикален състав на поменалните записи не предполага обилие от морфологични данни, затова тези извън антропонимията са бедни. Все пак КП дава примери за употребата на: диалектни бройни форми на съществителни, например *в̑ лак̑те* *вм. лак̑ти* 11а; за диалектни морфемни облици при глаголите, сравни примерите на л. 15а *сед̑ох̑мо*, *пис̑мо* (пихме) за 1л. мн.ч. и новобългарски форми на аорист *в̑стан̑аха* 13а, *в̑бр̑еч̑оха* 16б.

III. Лексикални явления

1. Лични имена

а) По произход на първо място преобладават домашни имена от българската и славянската именна система. Обособява се един значителен количествен пласт, който в словообразователно отношение развива типичните за Западна България мъжколични имена, окончаваци на *-о* или *-е*. Те имат първично апелативно, деминутивно или хипокористично значение, поради това именно от тях са засвидетелствани споменатите агломеративи: *Бан̑ко*, *Вел̑ко*, *Вел̑чо*, *Влак̑о*, *В̑че*, *В̑чо*, *В̑чко*, *Доб̑ро*, *Дра̑жо*, *Е̑лко*, *Ил̑чо*, *Кр̑зно*, *Лас̑ко*, *Мир̑чо*,

Недо, Павнко, Рашко, Славе, Славчо, Срачо, Стале, Станчо, Стоико, Стоине, Стоичо, Тихо, Тричко, Цветко и др. В тази категория се включват съкратени и онароднени форми, наследници на общохристиянски имена, сред които типични са производните от Георги и Иван, а след тях от Никола, Димитър, Петър: Герго, Геро, Герги, Герчо, Горго, Чорго, Чгре, Митре, Нико. Трябва да се отбележи, че именуването на светци застъпници, като Георги и Никола, е подсилено от основополагащата роля на трите църкви на името на св. Николай и античната църква „Св. Георги“ в София, които са стожери на духовността, а през XVI в. играят ключова роля в новомъченичеството и като жалони на сакралното пространство. Тези тенденции имат общобългарски характер и наследяват вече утвърдени български именни модели. От друга страна, въпреки че според вярванията св. архангел Михаил отвежда душите на мъртвите в задгробния живот (народното му име в региона е Душевадец), в КП името се среща 15 пъти и още 10 пъти в съкратен вариант Мишо. Индексът на имената позволява да се установи следната фреквентна йерархия на предпочитаните в региона имена за мъже: най-честото име е Никола, следвано в низходящ ред от Иованъ, Стоянъ, Стоичо, Белчо, Кръсто, Младенъ; после Вочко и Илина; често име е и Герго. При женските имена с най-висока честота се откроява Иована⁴, следвано от Петкана и Цвета, после Мариа, Митра и Неделна, Стана и Стояна. Сред открояващите се именни тенденции е липсата на силно изявено присъствие на сложни двучленни имена със славянски произход и в КП се наброяват само следните: Вкосавъ, Дадославъ, Радославъ, Сто(н)мира, Сто(н)миръ. Редките словообразователни или семантични типове също имат важно значение. Така сред имената със семантичен признак пожелателни качества или психически състояния с положителна конотация Радота, Радона, Радъ се наблюдава интересно словообразуване. Именна наставка *-ота* за м.р, която е документирана в писмени паметници още от XIII в. (Драгота, Тихота и др.), е регистрирана в името Радота 7а, докато агломеративът *Нехрота* на 10б позволява изходна форма *Нехро*, макар че е известно и име *Нехрота*. Коренът *рад-* е общославянски и е застъпен също така в имената на дубровничани от София, засвидетелствани в документи от XVI в., чиито разпознавателни признаци са наставката *-ич*, *-ош* във второто име, първото от които може да е както славянско, така и италианско: Радул Радо, Марио Радич, последното име Радич е типично и за българските павликяни (Иванова 1999: 153–154; Милев 1921: 153). В КП има засвидетелствано име Степанъ с три употреби. За пример от редките имена за жени ще посоча Калица, което обаче е емблематично за региона, тъй като не само се среща в турски регистри, записи от ръкописи или в други поменици, но

⁴ Ще направя още веднъж уговорката, че поради липсата на строги правила в КП винаги може категорично да се различи родът на името. Поради това остава елемент на условност, който обаче не променя тенденциите.

е добре документирано в така наречените Калицини песни, възпяващи подвизите на цар Ясен в Софийско (Канев 2005: 183–194). Дори съвременната антропонимна мода в региона показва устойчивост на общобългарски имена с народен произход и наставка *-ица* от типа на Деница, Елица, Зорница и др. (Чолева-Димитрова, Янев 2015: 15).

б) Много по-редки са имена от чужд произход за мъже и жени, запазили традиционния си книжовен облик. Такива са например Аврамъ, Алѣѣд, Анаста, Андреѣ, Арсени, Атанасъ, Дафина, Деспѣ, Деспотъ, Мавро, Макавеи, Маноилъ, Манолаѣ, Менѣвра, Пахоми, Симонъ, Теодоси, Трендафила, Фрѣго и др. Уточняващ духовен статус имат само единични имена с характер на агионими, например на иеромонахъ Никифоръ и монахиня Соломиѣ на л. 6а, на иеромонахъ Мелентии на л. 26б. Останалите имена на духовни лица са от народната именна система. Концентрацията на най-разпространените общохристиянски антропоними от гръцки и еврейски зависи от типа извор и в КП те са единични. Тези факти отново подкрепят извода, че в поменика е отразена основно диахронната антропонимия на мирското население в региона, основана на славянски именен инвентар. Въпросът за имената от чужд произход е от значение за етническата стратификация на записите, защото в хомогенната християнска среда на помениците и конфесионалната книжнина лицата не се обединяват по етнически, а по религиозен признак. За етническия произход, понякога силно маркиран, а понякога не, говори името. Антропонимите свидетелстват за разнородния етнически състав на местното население, в което етноси, различни от българския, са формирали свои диаспори. Известно е, че в София се оформя дубровнишка колония от търговци, които още от 1486 г. имат свой храм (Цанев 1976: 121). Евреите се обединяват в нова софийска синагога през 1584 г. Етническите гърци са преобладаващо търговци и занаятчии. Тъй като не е известно те да са имали свой храм в града, вероятно някои поменални записи, особено в Кремиковския поменик, отразяват реалното им участие в култовия живот и дарителството за софийските черкви и манастири, в някои от които учените предполагат, че се е служело и на гръцки език. Друга възможност за социална комуникация е създавало обединението на представители от различни етноси в еснафски цехове или сдружения за общо производство на стоки.

2. Имена с второ прилежащо име – патроними и прозвища

Една от най-важните особености на КП е наличието на именуване, при което към личното име се добавя патроним, родово име или прозвище. Като се има предвид, че именно този антропонимен процес дава начало на някои фамилни имена при българите, а едновременно с това в някои от тях се пазят следите от езиковата интерференция между турски и български, този именен пласт заслужава особено внимание. Става въпрос за общо 49 такива формации, от които:

явления и процеси от икономическия живот на региона. Известно е, че за София и Софийско основно значение през посочения период са имали скотовъдството (особено овцевъдството), ковачеството, железарството, кожухарството, златарството, тъкачеството и шивачеството, специално производството на шаяк (аба) и др. (Иширков 1912; Цанев 1976: 121). Горните имена подкрепят известните стопански данни от други типове извори.

3. Имена на селища

В КП се наброяват общо 22 имена на селища до единствения споменат град София. С най-висока честота се употребява името Лозен с ясни обозначения на двете самостоятелни села *Ложенъ Горни* (3 употреби) и *Ложенъ Долни* (1 употреба) при още 7 употреби само на името *Ложенъ*, сливането на които през 1955 г. в новата история на селищната агломерация около София образува днешното село Лозен (Ликовски 2011: 103). По честотност следват имената на с. Горубляне и с. Железница. Името на с. Кокаляне е фиксирано само с две употреби. КП доказва континуитета в наименованията в преобладаващия брой примери, с някои изключения: *Бръкѡво* 156 остава с проблемна идентификация, тъй като може да е название на днешно с. Бракъовци, на тур. *Brakova* (Андреев 2002: 35), или пък поради съкращение при изписването името да се отнася до днешното село Бараково (Благоевградско); *Тачиларъ* 166 до момента не е отбелязвано от КП, но предполагам турското название *Tacılar*, днешно с. Венковец, Софийско (Андреев 2002: 41, 232), известно и като Таджилар. Може би това е имал предвид авторът на записа на л. 166, който допълва ...*жеѡво* име. Приложението село към *Банишоръ* на л. 1а прави по-малко вероятна хипотезата да се подразбира махалата Банишора, днешен софийски квартал, а насочва или към населено място в Софийско, вероятно с. Банище, Пернишко, турско име *Banişor* (Андреев 2002: 28), или едноименното Банище около Брезник, чието старо име също е Банишор (Ликовски 2011: 207). Втората хипотеза се поддържа и от Ив. Гошев, който локализира този ойконим в Трънско (Гошев 1934–1935: 21). Всички ойконими от КП съвпадат с изследванията на топонимията в Софийско от миналото до съвременността (Чолева-Димитрова 2002а; Андреев 2002; Ликовски 2011) и позволяват да се реконструират по няколко правописно-фонетични варианта на едно и също име, които обогатяват конкретните ономастични, общоезиковедски и културноисторически познания.

4. Имена на софийски махали

Въпросът за онимите от градската среда в османска София, свързани с религиозно-етническото и професионалното диференциране на населението, е поставен още от първите изследователи на КП, а впоследствие продължен в съвременни проучвания (Чолева-Димитрова 2002б). Всички

засвидетелствани 4 имена на махали в КП са локализирани според други писмени източници, с изключение на махала Табахана 10б (свързана с табашкия, кожарския занаят, у Иширков *табакхане сокаги, махлеси*, тур. *tabakane* – Иширков 1912: 18; Барболова 2013: 350), която въз основа на самия КП е спомената единствено от Г. Нешев по друг повод (Нешев 1977: 172–172). Чдиръ, Чиръ махала, от персийски през турски *çayir* чир, чаир ‘ливада, пасище’, също е известна софийска махала с прилежаща улица (Иширков 1912: 16), но тъй като написанието в КП е Чдиръ, остава спорно дали това е същата или друга софийска махала (Чолева-Димитрова 2002б: 186). Забележителна е употребата на приложението махала към три от четирите названия: Алигина махала 4б, Соунгоуръ чаршия 10б, махала Табахана 10б, Чдиръ махала 3б1.

5. Битова лексика

Следващите наблюдения имат за цел да обобщят лексиката на КП в примерни тематични групи.

а) Роднински наименования:

– в семейния кръг по кръвно родство или при брак, като сигналирам само редките лексеми – баба 12б, братъ, мати, отъць, подроужие ‘съпруга’, сестра 15б, стрикъ ‘чичо, стрико’ 3а, сзнь, както и диалектния облик керка 10б;

– общи названия за кръвно родство: родителъ 18б, чедо 19а.

б) Религиозна лексика:

– приложения към лица: иерен 11а, 15а, 26б, иеромонахъ ба, 15а, 26б, монахиня ба, попъ 15а, презвитера 7б;

– общорелигиозни и литургически термини: литоургия 24б, поменикъ 18б като синоним на поменъ 25а и др., и управляващи глаголни форми рече, писа поменъ; епитетът благословенъ, който придружава някои имена на дарители; трафаретните книжовни изрази паки писа, рабъ, раба и др.

в) Дарения за манастира:

– названия на селскостопански животни: дъначе 5а обозначава принасянето в жертва или оброк на теленце (от турски *dana*); агне 22а, 25б, говедо 5а, кобыла 25б, коза 7б, 16а, кокошыка 4а, конь 9б, крава 16а, 22б, овень, овне 25а, овъца, теле 26а, шиле 20б, юнче 16а, ягнище 25б, яловче 17б, яре 6б. Безспорно развитото овцевъдство в района е причината най-много дарения от животни да се правят с овни и овци. В записите на л. 16б е запазена старинната форма .в. врави (вбръччохл), в основата на която стои праславянската лексема *вравъ* < **vorъ*, позната в българските териториални говори по-често в ж.р. като *брава* ‘глава дребен добитък, овци, кози’, но и като *брав* (Велес, Прилеп), а значението варира от ‘дребен рогат добитък’ до ‘овен’, ‘шопар, вепър, коч’ в сръбски, руски и български диалекти (Tsibranska-Kostova 2011: 18);

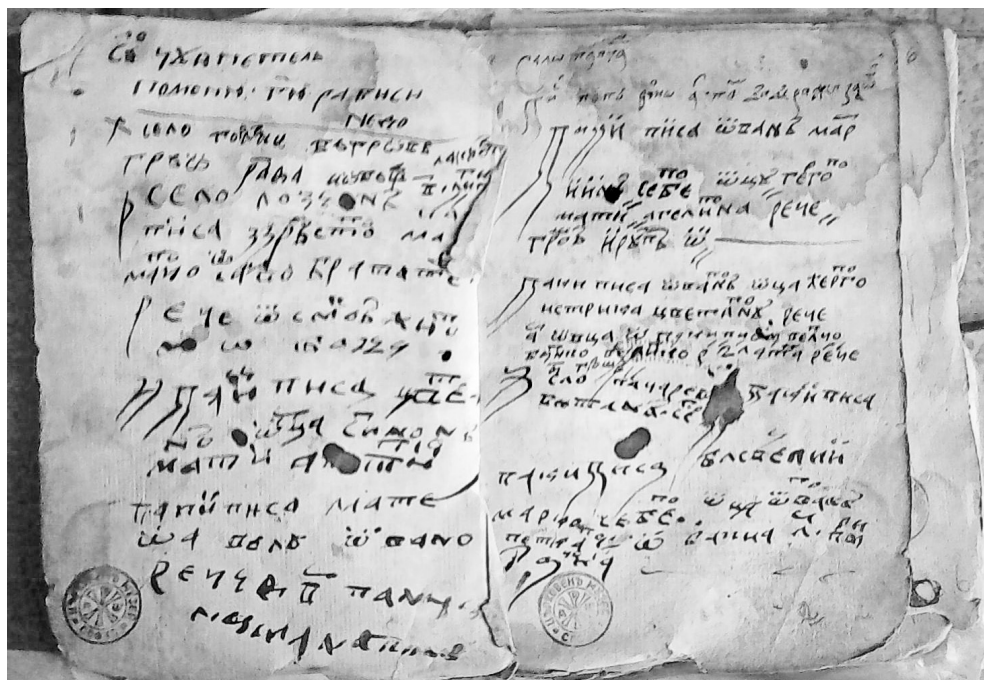
– зърнени храни и мерните единици за обема им: паница жито, осмакъ жито, половакъ (половѣкъ) жито, четракъ жито. Основна зърнена храна е житото, докато ечемикът се споменава спорадично (л. 4б). Най-честото дарение е паница или паници от зърнената култура;

– тъкани и предмети, които се даряват на манастира, заедно с присъщите им мерни единици: месалъ ‘покривка, вид тъкан, плат’ (лати месаль 22а), папиръ 4б, пешкиръ (лакте пешкиръ 11а), платъно, измервано отново в лакътъ или латъ < лакъ (лати пладно 23а, лакти 2б), както и единичните дарения дикаги 24а и соль 2бб. Термините отразяват народната система на мерките и теглилките, която е типична не само за Западна България, но има общобългарски характер (Харитонов 2004: 170, 231). Специално внимание изисква отбелязването не само в този сборник, но и в записи от богослужбени книги, преписвани в района на Софийско, на возове рудѣ (половинъ възъ 3а1, рече възъ рѣда 9б, където възъ е народна мярка за обем на всичко, което се събира в една кола). Написанието поставя все още спорния въпрос какво се обозначава с лексемата рудѣ, рудѣ – вълна от овце или руда от известните в района на Витоша планина и едни от най-богатите находища в Османската империя, още повече че възъ е и мярка за тегло в рудодобива (Харитонов 2004: 49);

– монетни единици, доколкото част от даренията са в пари: аспра (сребърна монета в Османската империя още от XV в., равностойна на акчето); грошъ (в Османската империя се сече от 1687 г.), золь, зола 3б, 4б, 10а, 21а и др. (сребърна монета от началото на XVIII в., тур. zolota); пара 4б, 12а и др. (в обращение от 1623 г.), рѣпъ 3а (тур. gur, сребърна монета с номинал ¼ от парата) и тименъ, тур. timen > тиминъ в КП 12а, 13б, 14а, 21а и др., появил се на паричния пазар през 1631 г. и типичен за XVII в. (Харитонов 2004: 31, 56, 91, 181, 203; Харитонов 1994). Въпреки че нито един от датирания записи не съдържа оброчи в пари, термините съответстват на приетата тук начална датировка на поменика от началото на XVII в. С най-висока честота се срещат парата и грошът, а с най-ниска аспрата и рупът;

– допълнителни формули въз основа на турцизми: такива са лексемите бакия 3а, 18б, 10а, от тур. baki, с която се означават неуредени сметки и дългове (затова често в съчетание с формата weta), и ресимъ 17а и др. (от тур. resim ‘такса, налог, дължима сума’).

В заключение следва да се изтъкне значението както на КП, така и на помениците като специфична жанрова форма на средновековната книжнина, която предоставя концентрирана информация за различни нива от човешкия опит в диахрония и за области, за които има оскъдни сведения в друг тип извори. Синхронизирането на базите данни от различни поменици би изградило възможно най-пълна и аналитична картина на общобългарските закономерности и регионалните особености, свидетелстващи за единството на българския етнос през вековете.

Кокалянски поменик, л. 26–3а

НАБОРЕН ТЕКСТ

Л. 1⁵

Сѣ банишорз

іанксла.

нікола.

іувѣна.

стале вѣксано стојане митре дражо добро згоро

Сѣо горвблане

Паки писа дѡбра вѣчо еѣко филипз никвца атанасѣ атаннасѣ (sic!) ана илчо младено
никвлица иванз мрана цветана рече а ѡвенз

Л. 26

Сѣо чипетель

Помени ги рави си недо

⁵ При възпроизвеждането на текста не се спазва стриктно вътрешното членение поради особеностите на поменалните записи. Запис, започващ с паки писа, се поставя на нов ред. За удобство буквените съкращения в онимите се развързват, като по този начин остава неизбежен елемент на условност и спорност в разчитането. Нерегламентираните надредни знаци и пробите на перото не се отбелязват. Неясен и непълен запис се отбелязва с многоточие, с ? вероятно разчитане, а // бележи допълнен запис, предимно между два записа. Сигнирането на листовете е съобразено с пагинацията на първите изследователи.

Село горзнии богривъз

грѡw радда ... лакти в̄ литри

Село ложенъ

Пѣса крѣсто ма ма̀чо ѡ сако брата...рече ѡсмакѣз жито w бога

Паки писа цветанъ ѡца симонъ мати днѣи

Паки писа мате ѡца велѣ ѡвано рече в̄ паници на сил...

Л. 3а

Селw панча

Пѣа попъ ванw а̀ по̀ за мати за т̄

Паки пѣса ѡванъ марѣинъ себе ѡцѣ герго по мати дгѣлина рече грѡѣ и рѡпъ ѡ

Паки писа ѡванъ ѡца херго и стрика цветанъ. рече а̀ ѡвца ѡ

Паки писа велчо бѣнко алико злата рече а̀ грошъ

Село панчарево паки писа витанъ себе

Паки писа блвений марко себе. ѡца ѡванъ петка ѡ бакна л̄. пари ранчо

Л. 3б

Сѣ° всеманци

илчо стоѣанъ герго елица

паки писа митре цветанъ ѡца игнатъ по̀ мати по̀ рече зола

митре мара иванъ калина никола йдоода стоѣанъ петко митра рашко радда авммъ (sic!, вероятно аврамъ) манчw петръ

Л. 3а1

Грѣ софѣа грѡw велчо прѣданъ ѣемо вскадѣнъ стѣанчо

Село жезуница

Бли? велѣнъ мати ана ѡца миѣанѣа рече в̄ рѣда w

Рече петаръ ѡца и мати рече восъ w. паки неделко миѣанѣа рече половинъ восъ

Паки писа спѣсе миѣанѣа мѣлка рече восъ w ба

Паки писа вѣко ѡца пеке ре восъ рѣ

Л. 3б1

Село иване помини гѣ раддона село ложенъ

Пѣса блвени крѣсто грѣловичинъ в̄ себе ѡца никола цветко подрѣжие мѣдено

Паки пѣса андреа ѡца крѣско стоѣw ... водичаръ ... мати стое сестра цвето братъ цѣне витанъ го̀здо и лилана и рече а̀ юница w

Грѣъ софѣа чаихъ маѣала писа блвени марко ѡца митре цвето рече. н̄. пари ѡ ба

Пѣса стѣко стѣано кѣлицѣ рече н̄ пари ѡ ба

Пѣса игнатъ тодѣръ кѣло рече н̄ пари ѡ ба

Л. 4а

Сѣо пасарелъ долни

Паки писа ѡванъ ѡванчо вѣкана стоѣано

Паки писа митъръ крѣно ѡца герчо мати вѣда герго цветко дѣе в̄ золи

Паки писа велчо ѡца герго ердѣно стоѣано рече д̄ грошъ и в̄ паницѣ жито w

Паки писа вѣчо по ѡца тооръ митра рече ѡсѣ жито w

Паки писа ѡванъ ибришимовъ ѡца герго митра тодоръ и дѣде а̀ зола в̄ паницѣ жито

Паки писа крзето грзловичинз лоџанз рече грошз .д.

Лоџанз алдомировци стоико подзпорз ѿванз стоанз кокошка банко стоанз илиа

Л. 46

Грѧ софѧ

Помѣни ги крѣтоте.

Помѣни ги никвѧица.

Помѣни ги ѧнтанѧса.

Помѣни ги рѧжа.

Паки писа спасз ѿчарз ѿ алиѧина махала пѧ ѿца петко дѧе зѧла мати марѧ лиѧ поѣвѧе
стѧно дѧ лиѧ ѿ

Паки писа всвѧни ѣорѧна ѿца пѧно мѧрѧе рече нѧ пари писа спасз калѧзѧинз рече дѧ ѿѧца
паница писа спасз блабанз рече вѧ ѿвци бакѧа папира ѿсмакз ѧ ечиѧз ѿсмакз жѧто.

Л. 5а

Село Горѧвлѧне

Паки писа блѧвѧни вѧчко ѿца мѧноѧиѧз мати трѧна и ѿца мѧшо //стѧчо петѧа бѧжѧна // вѧлчо
// мѧрѧа и рече дѧзначе // ѿста бѧ.

Писа велкѧ пѧпѧвѧ

Паки писа блѧвѧени мѧтѧрз ѿца тодѧрз петѧано ѿ бѧ

Паки писа слѧвчо себе ѿца мѧхѧилз мати момѧно цѧвѧко господѧико зѧрѧвѧко величѧко стѧѧна
марѧ вѧчко герѧше вошко сѧмѧка вѧчо стѧмо стѧѧнз вошко кѧчо петко мѧрѧго рече дѧ говѧдо.

Л. 5б

Сѧо алино помѧни ги раба своѧго петѧоте помѧни ги раби си чорго помѧни ги раби сѧ дѧфѧна
помѧни ги раби сѧ трѧна помѧнѧ ги раби сѧ кѧро помѧнѧ ги раби сѧ ѿгнѧнѧ, помѧни нѧнѧ дѧфѧна
мѧрѧна стѧнѧ ѿванѧ дѧвѧмѧ бѧге петѧа

Л. 6а

Слѧве вѧче ѧрѧма малинѧ петѧкѧ мѧнастѧрѧ стѧи сѧа ѣрѧвнѧ никѧѧѧрѧ. мѧнѧхѧна сѧѧомина илиа
ѧонѧка.

Л. 6б

Сѧо лоџѧнѧ. ѧвѧнѧ дѧрѧнѧѧ. вѧсковѧ. помѣни ги. вѧскѧоте. помѣни ги нѧдѧ. помѣни ги ѧвѧнѧ.
†пѧи стѧдѧнѧ вѧчковѧ ѧ мѧнастѧ стѧи дѧрѧгѧе ѧнеѧз ѧ коџѧ.

О господѧи

Сѧѧ лоџнѧ дѧрѧни пѧа филипѧз петѧко вѧкѧно рече грошз петѧано.

† велинѧз. ѣѧрко. вѧла. мѧгдѧ крѧто. пѧвѧз мѧко ѧре.

Л. 7а

Сѧо гѧрѧѧѧво

Писа стѧнѧко ѿца спасз мати тоѧро вѧрѧта ѣѧѧрѧго рече дѧ свѧциѧз ѧ стѧго дѧрѧгѧѧа ѿ

В страничното поле с друг почерк са изброени следните имена: мѧдѧнѧ никѧла стѧѧнѧ
рѧдѧота сѧрѧдѧнѧ ерѧсѧма пѧѧѧнѧ филипѧз никѧшинѧ ѧрѧменинѧ вѧкѧ мѧлина вѧжѧнѧ рѧдѧѧна.

Л. 7б

Село кѧкѧлѧне писа блѧвѧнѧ се попѧз грѧѧ ѿца ѣѧрѧго матѧи мѧѧтѧро сѧнѧ ѧлѧно.

От страни с друг почерк: ѧвѧка никѧла вѧкѧна вѧка вѧкѧмѧрѧ

Паки писа цѧне ѿванѧз мѧти елѧно парѧнѧѧе (sic!) мѧдѧеѧно рече .дѧ. зѧла

Село чѣлопечане тодоръ ерѣа ѿца неделѣхъ ерѣи ма крѣтана притѣра петкана пѣна
пресвотре стана. помѣни

Л. 8а

Бистрица (изписано и отстрани втори път)

Крѣсто миѡвѣ ѡцѣ миѡти пѡ мати дафина пѡ.

Мансторъ крѣсто ѡцѣ кончоти мати вита

Паки пѣса блѡловѣнѣи игнатъ ѡца мѣтрѣ мати неделѣа подръжѣе неделѣа стоичоти подръжѣе
елѣна рече ѡсмакъ жѣто и ѡвца ѡ бакѣа

Л. 8б

Помѣни ги помѣни ги ра. илѣна помѣни ги ра си. боика помѣни ги ра си. стоѣана помѣни
ги ра си. ѣрменинѣ помѣни ги ра си. чѣре помѣни ги ра си златанѣ. помѣни ги ра си ѣана.
помѣни ги ра си. радда помѣни ги ра си. илѣна помѣни ги ра си. вѣчкѡ помѣни ги ра си.
пѣткоте помѣни ги ра си. пекѡ. Следват още три позиции на формулата помѣни ги ра си
във вертикална колона като другите, но без попълнени имена. Формулата е изписана
общо 15 пъти.

Л. 9а

Паки пѣса мѣлака сеѣе ѡца мѣшо и синѣ мѣрѣо жѣто г . а паница рече ѡсмакъ.

Паки пѣса мѣтра и мѣшѣоти и мѣадѣнѣ рече в . паницѣ жѣто ѡ...

Паки пѣса вѣлѣчо ѡца радѣо мати неделѣо рече в . паницѣ жѣто.

Паки пѣса мѣтрѣрѣ ѡца неделѣко мати вѣка рече а ѡвца ѡ ба.

Л. 9б

Село ѡколъ долнѣи пѣа тодоръ вѣкомѣновъ рече конъ ѡ...

Паки пѣса дѣчинъ сеѣе ѡцѣ мѣрѣтинъ мати петкана и синѣ станѣа рече вѣсѣ рѣда

Паки пѣса вѣсѣи дѣчиннѣ ѡца мѣрѣтинѣ мати петкана и сѣи станѣа стѣпанъ рече вѣ рѣда ѡ вѣа.

Паки пѣса мѣшо банко недѣа герѣо стоѣанъ ѡванъ...

Л. 10а

Село Гѣрѣвѣанѣ

Паки пѣса вѣсѣвѣи игнатъ ѡца мѣтрѣ мати неделѣа брата никѣла подръжѣе неделѣа.

Паки пѣса мати крѣстанѣ сѣна стѣо по пѣрѣжѣе елѣна рече ѡсмакъ жѣто

Паки пѣса стоѣанъ ѡца бѣжина мати мѣрна даде вѣ зѣли и ѡста бакѣа...

Паки пѣса вѣвѣнѣи. стѣо коѣачъ сеѣе по коѣачъ рече и аспри...

Паки пѣса никѣла коѣачъ рече и аспри ѡ...

Л. 10б

Грѣа софѣа въ лето зрѣнг махѣла сѣнгѣ чѣрна алегѣа пѣи пѣо иѡванъ пѣи сѣ пѣо и син мѣ стѣфанъ
сеѣе по нѣто (повторѣно то) пѣи ѡца сѣи крѣтѣте пѣи и вѣлѣте пѣи сѣа пѣи ѡца нѣхрѣте пѣи вѣлко
пѣи мати вѣкѣна пѣи грѣно пѣи ѡца стѣана пѣи сѣ пѣи вѣлко пѣи ѡца фѣодѣосѣи пѣи петрѣ пѣи ѡца пѣи
дѣспѣть пѣи ѡца иѡванѣ пѣи и мати мѣра пѣи тома сеѣе по пѣи петрѣ мати дѣоика пѣи стоичѣ сѣ пѣи
пѣи продѣана чѣкаѣна вѣрка ѣпо крѣто кажаха мати костаѣдина ѣпо вѣло такаѣна ѡца тоша
ѣпо петѣрѣ бѣотѣнаѣна мати рока ѣпо сѣмо такаѣна мати кѣра пѣи бошко брата вѣлѣа пѣи пѣи
крѣто тѣрѣна ѡца прѣвѣла пѣи пѣи цѣветѣанъ мати стѣана пѣи ѡ пѣи нѣнѣчо ѡца цѣра пѣи стѣано мати
стѣана кѣрка ѣанка сѣна стоѣана помѣнѣници поѣти дѣпотъ пѣи сѣ пѣи дѣде дадѣосѣлава пѣи ѣдинъ
чѣдѣнѣи... ? ѡ дѣно ѡца рѣзѣта пѣи мѣтеа пѣи ѡца радѣлаѣа пѣи мати стѣана

маха̀ла та̀баха̀на сѐверинка̀ пѣ̀ по̀ гергѝ статѝ виго̀.

Л. 11а

Пѣ̀ велчо̀ ткачѣ̀ вѣ̀ лактѐ пешкѝ.

Село̀ гѣ̀рѣ̀вланѣ̀

Па̀кѣ̀ пѣ̀са̀ ми́лшѣ̀з ѿ̀ца̀ а̀нѣ̀то̀. ма̀ти ма̀но̀ла̀ѐ по̀дрѣ̀жнѐ ми́тѣ̀ро̀ речѐ ѿ̀сма̀кѣ̀з жи́то̀ ѿ̀ ба̀ да̀дѐ в. ѿ̀ба̀.

Па̀ки пѣ̀са̀ ми́хо̀ бо̀гоа̀нѣ̀з ѿ̀ца̀ бо̀гоа̀ ма̀тѣ̀ ми́ла̀ сто̀ми́ра̀ ста̀но и́ва̀но̀ речѐ а̀ ѿ̀венѣ̀з ѿ̀ бѣ̀.

Па̀ки пѣ̀са̀ иг̀на̀тѣ̀з ѿ̀ца̀ ми́тарѣ̀з ма̀ти нѐдѐла̀: "сто̀чо̀ по̀дрѣ̀жѝ нѐдѐла̀ речѐ ѿ̀сма̀кѣ̀з жи́то̀ о̀вца̀ ѿ̀ста̀ ба̀

Па̀ки пѣ̀са̀ ни́кола̀ по̀повѣ̀з. ѿ̀ца̀ ѐреа̀ ста̀на̀ко̀ ма̀тѣ̀ мла̀дѐно̀ ѝ за̀ жа̀на̀ (sic!) речѐ а̀ зо̀ла̀ ѿ̀.

Л. 11б

† по̀менѝ гѣ̀ дѣ̀шѐ ра̀вѣ̀з сѣ̀ но̀на̀. да̀фи́на̀ нѐдѐлчо̀ з̀ла̀та̀ ми́трѐ ко̀жѐ ни́кола̀ нѐчо̀ ста̀нко̀ и́ѿ̀ва̀но̀ сто̀чо̀ ни́кола̀ мла̀дѐно̀ ма̀риѐ: сто̀анѣ̀з гѣ̀ви́но̀ ми́ха̀илѣ̀ спа̀со̀

Да̀миа̀нѣ̀з спа̀са̀ нѐдѐло̀ ни́кло̀ цо̀на̀

Ни́коло̀ сто̀анѣ̀но̀ сто̀анѣ̀з крѣ̀сто̀ па̀вно̀ ма̀рго̀ вѣ̀ско̀ ста̀но̀ сто̀анѣ̀з па̀вна̀ жи́ко̀

Село̀ гѣ̀рѣ̀вланѣ̀ пѣ̀са̀ три́лѐ ѿ̀ца̀ па̀велѣ̀з ма̀рѣ̀гита̀ речѐ па̀ница̀ жи́то̀.

Л. 12а

По̀менѝ гѣ̀ дѣ̀шѐ ра̀вѣ̀з пет̀ко̀ ста̀ѐ ра̀дѣ̀з ми́тро̀ вѣ̀ско̀ сто̀ичѣ̀ село̀ вѣ̀сма̀цѝ

Пѣ̀а̀ бо̀жна̀ ѿ̀цѣ̀з ми́шо̀ ма̀ти ма̀ро̀ пео̀ ти́хо̀ и́ѿ̀ва̀нѣ̀з вѣ̀ско̀ ни́ко̀ ѣ̀нчо̀ и́ѿ̀ва̀нѣ̀з рѣ̀.е. па̀рѝ сла̀вчо̀// пѣ̀са̀ ла̀за̀рѣ̀з ми́трѐ пет̀ко̀ гро̀зѣ̀дѐно̀ ми́трѐ ни́ксѣ̀лицѣ̀ и́ѿ̀ва̀нѣ̀з цвет̀ко̀ мѐнѐвѣ̀ро̀ ми́тро̀ крѣ̀то̀ гергѝ а̀на̀ста̀ рѣ̀ ти́минѣ̀з // пет̀ка̀ сто̀анѣ̀нѐ ѐлѣ̀ко̀ крѣ̀сто̀ да̀дѐ вѣ̀ско̀ в па̀рѝ.

Пѣ̀а̀ сто̀анѣ̀з ста̀нко̀ ве́лико̀ вѣ̀ско̀ ни́коло̀ да̀ра̀га̀но̀ то̀до̀ро̀ цо̀нѐ пет̀рѐ и́ѿ̀ва̀но̀ ми́тро̀ цвет̀ко̀ герга̀на̀ сто̀но̀ сто̀но̀ (sic!) рѣ̀ ї̀ па̀рѝ//сто̀йѿ̀ то̀до̀рь̀ ве́ла̀ (нѐчѐтливо̀ имѐ гро̀зѣ̀да̀) бо̀нѐ и́ѿ̀ва̀нчо̀ то̀до̀ро̀з да̀дѐ а̀ жи́...

Л. 12б

Пѣ̀а̀ илѝа̀ сѐбѐ по̀ ѿ̀цѣ̀з вѣ̀ско̀ ра̀жѐ ни́кола̀ пет̀ка̀на̀ ла̀за̀р ми́трѐ ста̀но̀ ма̀ка̀веѣ̀а̀ ма̀риѐ ма̀рчо̀ крѣ̀сти́лѣ̀з цвет̀о̀ сто̀анѣ̀но̀ ни́кола̀ стѐфа̀нѣ̀з и́ѿ̀ва̀нѣ̀ко̀ и́ѿ̀ва̀нѣ̀з ѣ̀гринѣ̀з ма̀ри́на̀ сто̀анѣ̀з ми́трѣ̀з ми́шо̀ и́ѿ̀ва̀на̀ пет̀ка̀на̀ ве́ла̀ сто̀анѣ̀на̀ герга̀на̀ з̀ла̀та̀нѣ̀з вѣ̀ско̀ мла̀дѐнѐ речѐ по̀ло̀ѣ̀а̀кѣ̀з жи́то̀ и́ерѐѝ нѐшо̀

Пѣ̀а̀ ба̀ба̀ ма̀рга̀. ми́ха̀илѣ̀ ни́кола̀ пет̀ка̀на̀ крѣ̀сто̀ цвет̀а̀ ма̀рѣ̀ко̀ сто̀анѣ̀з сто̀анѣ̀з (sic!) ф̀рѣ̀го̀ рѣ̀ ї̀ па̀рѝ .е. да̀дѐ. ѿ̀та̀ на̀ ха̀.

Л. 13а

Пѣ̀а̀ цвѐветанѣ̀з (sic!) ми́рчо̀ з̀ла̀та̀ бра̀танѣ̀з тет̀ко̀ илѝа̀ пет̀рѐ бо̀жа̀на̀ то̀до̀ро̀з ни́кола̀ рѣ̀ трѝ чѐтра̀цѝ жи́то̀.

Пѣ̀са̀ вѣ̀ско̀но̀ пет̀рѐ ма̀риѐ ста̀нко̀ а̀кѣ̀то̀ и́лчо̀ и́лчо̀ (sic!) и́ѿ̀ва̀но̀ бо̀жа̀но̀ ти́хо̀ пеѿ̀ сто̀жо̀ сто̀чо̀ мла̀дѐнѐ рѣ̀ пет̀ѣ̀ па̀рѝ:

Пѣ̀а̀ ни́кола̀ ѿ̀цѣ̀з бо̀шкѣ̀з ма̀ти стѐфа̀на̀ стѐпа̀нѣ̀з рѣ̀ ти́минѣ̀з.

Пѣ̀а̀ ми́тко̀ па̀вна̀ сто̀анѣ̀з да̀фи́но̀ пет̀ка̀на̀ велчо̀ рѣ̀ ї̀ па̀рѝ пет̀ѣ̀з да̀дѐ .е. ѿ̀ста̀на̀ха̀.

з̀ла̀та̀ спа̀са̀ бо̀жа̀на̀ ѣ̀пѝ в сѐбѐ по̀менѣ̀з ѿ̀цѣ̀з ве́ло̀ нѐшо̀ пет̀ко̀ вѣ̀щина̀ и́ѿ̀ва̀нѣ̀з ни́кола̀ рѣ̀ чѐрѣ̀кѣ̀з жи́то̀

Пѣ̀са̀ и́ѿ̀ва̀нѣ̀з сѐбѐ по̀менѣ̀з ѿ̀цѣ̀з па̀внѣ̀з ма̀ти ве́ло̀ и́ѿ̀ва̀но̀ сто̀илѣ̀з гер̀чо̀ з̀ла̀танѣ̀з.

Л. 13б

Ни́ксѣ̀лицѣ̀ з̀ла̀та̀ вѣ̀сѣ̀а̀ мла̀дѐнѣ̀з рѣ̀ ї̀ па̀рѝ пѣ̀а̀ ста̀нчо̀ ѿ̀цѣ̀з нѐшо̀ ма̀ти пет̀ро̀ то̀до̀рѐ и́ѿ̀ва̀но̀

велко тоторе (sic!) иѡванъ петре рѣ в тимина.

Пѣна срачо себе поменъ ѡцѣ сточо мати дено тричко спаса съ илиѡ цона иѡвана яна иванко рѣ четракъ жито.

Пѣна никола себе поменъ подрежи пекана цвето рѣ четрака жито

Пѣна стефана себе поменъ ѡцѣ маноиле стано крзетано. богдано илии вѣкосаве горго имиртъ иѡване ладаре цвето захаринко рѣ паница жото (sic!)

Пѣна стоанъ ѡ пса мати петкана мишо митро иѡвана.

Л. 14а

Божино иѡване петре крзетано златане неже рѣ ї пари.

Пѣна петко ѡцѣ миѡаиле мати велико томо рѣ четракъ жито

Пѣна томо себе поменъ ѡцѣ митре мати марие богдано сточо рале елица ѡдра славчо петръ рѣ четракъ жито

Пѣна цвето себе поменъ ѡцѣ миѡаилъ мати анѡггино (вероятно Ангелина) митра рѣ .в. тимина герго

Пѣна воѡина ѡцѣ стомиръ неделко вело димано андреа божо вѣко петре гроздане петко цвето илии рѣ .е. золи даде (добавено над реда и нечетливо).

Пѣна тричко ѡцѣ иѡанъ мати цвето стано петръ крзетано еленко мишо тредафило рашо печо петарче три паницы (sic!) жито никола.

Л. 14б

И даде рашо три пари

Пѣна велчо себе поменъ ѡцѣ крзето мати трено стоане гергене миѡаилъ неделчо стоано марчо рѣ ї пари.

Пѣна никола ѡцѣ цветко гроздено герчо петко милко вочко вѣлчо боже рѣ паница жито.

Пѣна марко ѡцѣ гечо иѡвано петко рѣ .е. пари

Пѣна никола ѡцѣ иѡванъ мати иѡвано стоила герчо тодора павнъ. вело нечо рѣ стоано рѣ тѣминъ.

Л. 15а

Грѣ софиа

Пѣна влвени терен иѡванъ

Пѣна стоанчо на сти арханѡлъ своеа кѣѡа да се знае како седохмо и писмо ѡ станчова кѣѡа

Да се знае како доходихъ азъ попъ никола неромонахъ никодимъ ѡ рилъские горе.

В долния край на страницата е поместен силно избледнял запис, в който се чете ѡ днъ софий.

Л. 15б

Село брѣѡво пѣна. никола ѡца миѡаилъ мати цвета і сестра. рѡска кир вело. влѣко и рече ѡсмакъ жито.

Пѣна андреа рѣ паница жото

Пѣна писа стоанъ ѡца велко мати анѡки милка вѣчко бошко ладаръ. рече ѡ ѡвца ѡ манастиръ ѡ.

Пѣна писа никола петко радко рѣ жит

Пѣна никола герго янко рѣе г паницы жито

Пѣна герго ради въ плани рѣе ѡсмакъ жито.

Пѣна никола младенъ рѣе в пани жито.

Л. 16а

Село железница

Писа стончо себе по и поръжие трені по и синс митръ по и синс ствичоште пѡ павлетъ и митръ рече ѡенъ.

И паки ласко писа себе по и ѡцъ бошко и мати рѡди по. и поръжи божи по и рече юнче. и братъ николи по.

И паки цветко писа себе по и ѡцъ ѡванъ по и мати пенки по и братъ вѡчъ по и рече краѡа.

Паки писа цветко се по ѡца ѡванъ мати пѡлке братъ вѡчко рече краѡа ѡ мнѡстиръ.

Л. 16б

Село тачиларъ ...жеѡѡ име. неѡелччо поменъ ѡца ѡванъ поме мати божа поме брата герго поме и сино ѡвана поме сино спаса. ѡбреччоха ѡ брави.

Село железница паки пѡд велко мирчовикъ себе маи ѡца мирчо стана поръжие спаса рече коѡа
Паки писа спаса ѡца вѡлко мати дрѡвко дѡе ѡ лѡи платно.

Писа крѡсто рече паница.

Л. 17а

Село железница паки писа велинъ ѡца миѡанъ мати ѡно петко пейчо калина петка
стаменка младенъ петре лѡѡара крѡсто петре грѡѡанъ грѡѡанъ вѡчко стоѡанъ порѡина стоѡко
спѡсе крѡстана трѡна вѡла гергана ѡванка никѡлица спаса тоѡора достана митре чиѡа саѡо
.г. гроша и полъ кѡта ѡѡетанъ

да се знае реситъ

Паки писа крѡско нико петкано рече ѡсмакъ станнико марко анка рече ѡ паници

Паки пѡд мирчо тоѡоръ милко ѡ паница.

Л. 17б

Градъ ѡѡѡѡ ѡѡ ѡѡѡѡ

Писа младенъ се са маи ма

Пи отѡъ крѡсто се ѡ по рече ѡловче ѡ

Пи митръ се по стоѡанъ

Пи стоино ѡ по алко

Пи анѡка се ѡ по

Пи ѡванъ пекана ѡ п

Пи пеко ѡцъ ѡлчъ ѡлѡа ѡ по

Пи миленъ ѡ по

Пи ѡа спо ѡцъ ѡѡѡѡ ѡванѡа ѡ по

ѡ по ѡ ѡа п ѡ

Пи тѡно ѡванко ѡ ѡца г по

Митръ спаса тошо ѡлѡѡ митръ

и писа ... крѡско неѡо рече ѡ паница

Л. 18а

Село Лѡзенъ

вѡлчо ѡѡѡѡѡѡ писа себе по и ѡцъ ѡѡѡѡ по и мати митри по и братъ гергъ по и братъ виткъ по

И паки писа бошко ѡгнѡтовъ писа себе по и ѡцъ по и мати елени по и рече ѡсмакъ жито и

вѡца и братѣ николи по и братѣ даннанѣ (sic!) по ѡ ста.

Село лозень горни писа лазарѣ ѡца рѡди ...мати ...никла

Л. 18б

Софиѡ пи митарѣ терзиѡ ѡца арсениѡ мати мариѡ алка рече д. поменици

Софиѡ писа никола текициѡ ѡ костадина рече та гроша.

Софиѡ писа стоичо востанциѡ ѡ велчо т мило рече и пари ѡста

Софиѡ писа лазарѣ чибѣчиѡ вчителѣ и родителѣ рече .л. пари ѡста

Софиѡ писа вошко ѡ петре т цвето славе рече д. поменици

Остаха даде .л. пари велчо

Аще рѣ. аспри бакиѡ себе по

Паки писа сточо себе по манти (sic! вѡ. мати) милце ма̀ро а г̀р̀

Л. 19а

Се ѡ лѡзнь писа себе пѡ изелатанѣ (sic!) ѡца игнатѣ мати елена по̀рѣже славена чѐдо ненка
рече е паницѣ даде в паницѣ жито.

Паки писа кочѡ себе по рашо мати недела братѣ па̀внѣ и братѣ вѡлчѡ пѡ̀рѣжие цвета и
цвета рече вѡци в сѣ а ... иѡца даде грошѣ и полѣ грошѣ ѡ

Писа велчѡ себе пѡ ѡца мишѡ мати иѡвана братѣ младенѣ то̀дорѣ ... рече ѡвенѣ.

Л. 19б

Село лѡзнь

Петрѣ Цвѣпаринѣ пи сеѣ пѡ ѡца кѡкѡ мати петка рече ѡмакѣ жито паки елка пакѣ паницѡ
жито

Писа иѡванѣ сеѣ пѡ и ѡца матеѡ мати анка рече ѡмакѣ жито

Писа митрѣ сеѣ пѡ пѡ̀рѣжие мѡлка речѡ (sic!) ѡвни

Писа стоѡанѣ сеѣ пѡ ѡца анкѡвѣ мати рака рече шилѣ и г паницѣ житѡ

Л. 20а

Село Лозень горни

Писа поме стѣванѣ доганѣжиѡ и сина начо поме рече ѡмакѣ жито ѡста

Паки писа поме тричко хрделѡвѣ мати дано поме ѡца стоѡано поме рече г паницѣ жито ѡ

Паки писа себе герѡ по ѡца стоичо по мати гро̀зда по рече .в. паницѣ ѡ.

Л. 20б

Село кѡване (Кокаляне)

Писа тричко сеѣ пѡ ѡца никѡла мати стана рече вѡца

Писа мишѡ пѡ сеѣ рече шилѣ

Село железниѡца паки писа бѡвени вѣлинѣ ѡца мишѡ поменѣ мати ѡна братѣ петкѣ

Паки писа бѡвени вѣчко ѡца ѡванѣ мати пеке рече а ѡвѡца ѡ

Паки писа бѡвени младенѣ себе по ѡца па̀внѣ. маи стоѡно по̀рѣжие гро̀здо рече гро̀зѣ ѡ

Л. 21а

Сеѡ панчарѣвѡ

Пиѡ герѣвѡ брата цѣтанѡна (sic!) ма̀ ма̀риѡ ѡца радѡславѣ сина радѡславѡ.

Паки пиѡ крѣсто терзиѡ ѡца мишѡ мати стѡмена брата стѡанѣ по̀дрѣже ма̀ра рече зѡла ѡ а
тѣине баки.

Паки писа бѡвени ѡкимѣ ѡца рѡичѣ мати крѣстѡна по̀дрѣже (sic!) крѣста ѡ.

Пакїї писа блвени ѿѿше себе ери ѿѿанъ мати стоано и брата вѣчо рече а ѿѿца ѿ.

Л. 21б

Село железница

Пакїї писа киръ сточо ѿѿца никола мати агѣда подрѣжи трѣни синъ митръ.

Пакїї писа киръ сточо себе по и пакїї стоан пи по и синъ христѣти і петини.

Пакїї писа киръ сточо себе подрѣжие трѣни ѿѿца никола пакїї сѣс митръ мати агѣда стоанкї.

Паки пїса блни стое ѿѿца...никло (нечетливо в самия край на листа).

Л. 22а

Помени ги дѣше раби свои. пакїї пїса благосвени киръ велѣинъ ѿѿца миѣилъ мати а̀на братъ петко и синъ ладаръ и братъ печъ

Пї блвени петко ѿѿца миѣилъ мати а̀но брата велѣинъ и печоти стоици калини подрѣжие петки младень вочко даде в гроша.

Пакїї пїса калина себе и ѿѿца печъ ѿ и даде и лати месалъ 8 манастиръ рече а ѿѿца сз сз агне (sic!) ѿ.

Л. 22б

Пакїї писа крзето меѣацина ѿѿца ѿѿанъ мати пеке порѣжие петра пакїї стана и митре рече ковила ѿ.

Пакї пакї (sic!) писа неделко ѿѿца миѣило мати елице братъ илана велчо стано никола вѣчо рече а крава ѿ.

Пакїї писа стѣфанъ ѿѿца марко мати вїда порѣжие митра рече в ѿѿци ѿ.

Паки писа тодоръ ѿѿца гълзпъ мати недеке порѣжие петкана ѿ

Л. 23а

Паки писа блвени сточо себе ѿѿца никола мати агѣда подрѣжие трѣни ѿѿца гълзпъ (sic!, поправяно) мати неда братъ цветанъ и степанъ и велкъ. и бави гергани и братъ пахомна рече и лати падно (sic!).

Л. 23б

Село горни лозенъ

Писа ери петаръ рече в жито. писа ѿѿана ибришимова рече в паници жито. писа крзето николичинъ в паници. писа велчо гълзвининъ рече в паници жито. писа вїтко митринъ рече в паници ѿ.

Л. 24а

Писа велчо поповъ рече а паница. писа крзето етоановъ рече а па жито. писа ѿѿанъ коовъ рече а па жито. писа пешо влзчовъ рече а па жито. вѣписа никола гешовъ рече а па жито. писа киро мвстачна ѿ лозенъ рече а дисаги ѿ. писа илчо в па жито ѿѿца петко.

Л. 24б

Горьбланне

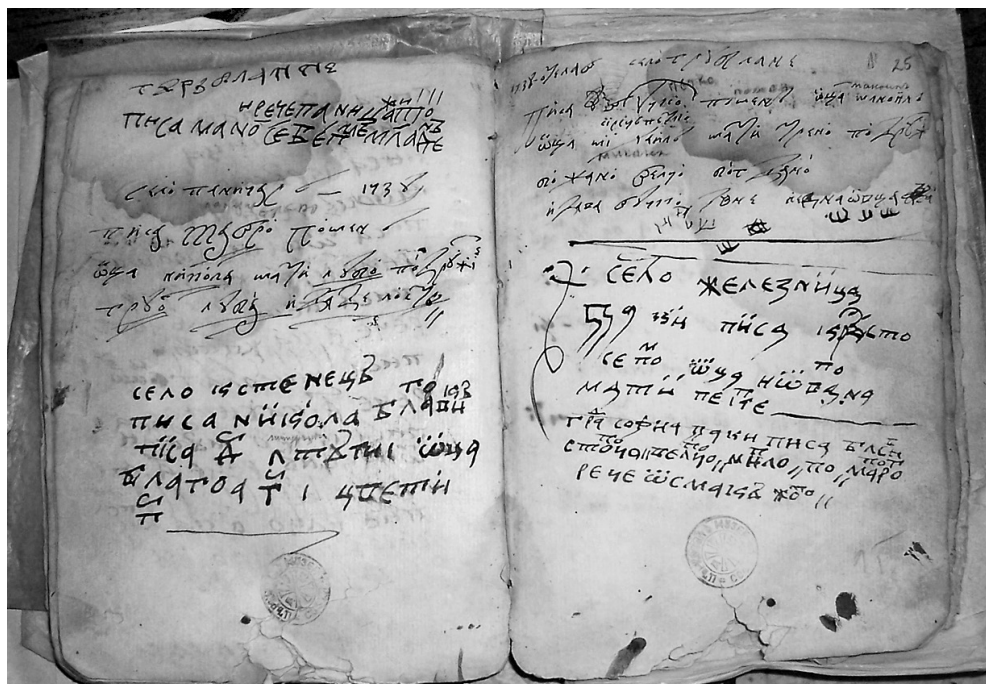
Писа mano себе поменъ младенъ рече паница жито.

Села паничаре – 1738

Писа мавро поменъ ѿѿца никола мати лѣво подрѣжие грѣво лѣва и даде лотр (възможно съкращение на думата литургия).

Село кетенецъ (sic!)

Писа нїкола благовикъ пїса а лтѣгни ѿѿца благо г і цвети г.

Кокалянски поменик, л. 246–25а

Л. 25а

оу села село гръблане (отстрани добавена годината 1738)

Писа вѣчко поменъ ѿца маноилъ ѿца миѣанлъ (сї рече петко — добавено над реда) мати трено подрѣжие божано велчо божано и дава вѣчко вѣне и една вѣца.

Село железница

Пакї писа крѣсто се по ѿца ѿвѣна мати пѣке

Грѣ софиа

Пакї писа вѣвени стѣчо вѣлчо мило по марго рече ѿсмакъ жото.

Л. 25б

Село вѣсмацї (sic!)

Писа цветанъ ѿца мирчо мати злато подрѣжио лїлана тодоръ и недеѣла младенъ и рече даде ковила на три годенъ

Пакъ даде младенъ синъ цветановъ три ѿвцї сѣ ягнища поменикъ.

Себе младенъ ѿца цветанъ мати лилана.

Писа миѣанлъ ѿца нанко мати гергана подрѣжие гергана рече даде вѣца са ягне.

Л. 26а

Градъ софиа писа янчо поменїкъ янчо лазаръ кѣла велика пеко (над първото лично име вѣ лето 1738)

Писа поменикѣ маринко и подрѣжне стѣфана (несвързан текст със задрасквания, в който отново се чете думата поменикѣ).

Писа мстачіа илчо пемоникѣ себе ... и ѿца симонѣ мати цвѣта петра гергана дѣспа велко ... гергана прода теле косто.

Маринко остана длѣженѣ 8.

Л. 26б

Л^т 1742. М ноемвр 5 днь

Гр^а софиа

Писа хаци іаньчѣ поменікѣ себе поменикѣ. іаньчѣ ѿ лазарѣ подрѣжне велика 40 пари писа

Писа поменикѣ маноилѣ ѿа грвнчѣ подрѣжне марде мати анѣгелина пиа 40 парі.

Писа поме ильчѣ ѿ симонѣ мати цвѣта писа 40 парі реситѣ

Писа игнатѣ ѿ гврѣвліане себе ѿ митѣрь мати недеела подрѣжне недеела писа а теле брата мѣ никола реситѣ.

Железница

Писа себе павле ѿ мѣ митѣрь мати ивѣска подрѣжне марѣ писа солѣ м (sic!) ѿ.

Лозенскі манастирь

іеромонѣ меленьтїа писа ѿ иерей петѣрѣ поѣрѣжи его петрѣ.

ИНДЕКС НА ИМЕНАТА⁶

Аврамѣ 3б, 5б

Агоуда 21б, 23а

Акимѣ 21а

Акто 13а

Алеѣа 10б

Алико 3а

Алка 18б

Алко 17б

Ана 1, 3а1, 20б, 22а

Анаста 12а

Ангелина 3а, 14а, 26б

Андреѣа 3б1, 14а, 15б

Анка 2б, 15б, 17а, 17б, 19б

Анкоула 19б

Анто 11а

Арсени 18б

Атанасѣ 1 (2), 4б

Банко 3а, 4а, 9б

Бежанѣ 7а

Берко 10б

Благои 24б

Богдана 13б, 14а

Богѣ 5б

Богоѣа 11а

Божа 16а, 16б

Божана 5а, 13а (2), 25а (2)

Боже 14б

Божина 14а

Божинѣ 10а, 14а

Божна 12а

⁶ Имената се изписват само с ѣ, Ѧ, ѧ на мястото на ѣ, ѡ, ѧ. При несигурна реконструкция на името то се предава с оригиналното си написание (например Стеванѣ може да е Степанѣ и Стефанѣ). Цели се максимална изчерпателност на антропонимите със съзнанието за неизбежното спорно разчитане, типично за този тип паметници. В скоби се отбелязва повече от една употреба.

Божо 14а
Бонко 8б
Боне 12а
Бонка 6а
Бошко 5а (2), 10б, 13а, 15б, 16а, 18б
Братанъ 13а
Вано 3а Власко 6б, 12а
Вела 6б, 12а, 12б, 13а, 17а
Велика 12а, 14а, 26а, 26б
Велинъ 3а1, 6б, 17а, 20б, 22а (2)
Величко 5а
Вело 10б, 13б, 15б, 23а, 26а
Вело 2б, 10б, 13а, 14а, 14б, 15б
Велчо 3а, 3а1, 4а (2), 5а, 10б (2), 13а, 14б
(2), 18б (2), 19а, 22б, 25а (2)
Вечо 5а, 21а
Виго 10б
Вида 4а, 22б
Вита 8а
Витанъ 3а, 3б1
Витко 18а
Влако 16б
Влзко 15б
Влзчо 9а, 19а
Вочко 14б, 22а
Вочка 7а, 7б, 9а, 13б
Вочкадинъ 3а1
Вочкана 1, 4а, 6б, 7б
Вочкана 10б
Вочко 3а1, 11б, 12а (3), 12б, 14а
Вочкона 13а
Вочкосавъ 13б
Вочче 6а
Воччина 13а
Воччко 5а (2), 8б, 12б, 15б, 16а (2), 17а,
20б, 22б, 25а (2)
Воччо 1
Гергана 12а, 12б, 17а, 23а, 25б, 26а
Гергена 14б
Герги 10б, 12а
Герго 3а, 3б, 4а (2), 14а, 15б (2), 16б, 18а, 21а
Геро 9б, 20а
Героуша 5а
Герчо 4а, 13а, 14б (2)
Гечо 14б
Гоздо 3б1
Горго 13б
Господникъ 5а
Гривно 11б
Грозда 12а, 20а, 20б
Грозданъ 14а, 17а
Гроздена 12а, 14б
Гроучо 2б, 3а1, 7б, 10б
Гроучичо 2бб
Гроуча 24б
Гълъвъ 22б, 23а
Герго 3а, 7б
Гергинъ 17б
Герко 6б
Гергина 4б, 17а
Герго 7а
Гоше 21а
Цоуро 10б
Дадославъ 10б
Даминъ 11б
Дана 20а
Дананъ 18а
Далфина 5б (2), 8а, 11б, 13а
Дена 13б
Деспа 26а
Деспотъ 10б (2)
Димана 14а
Димо 10б
Добра 1
Добро 1
Донка 10б
Достана 17а
Дочинъ 9б (2)
Дравка 16б
Драгана 12а
Дражо 1
Елена 7б, 8а, 10а, 18а, 19а
Еленко 14а
Елица 3б, 14а, 22б

Ёлка 12а, 19б
 Ёлко 1
 Ёросима 7а
 Жико 11б
 Захаринко 13б
 Згоро 1
 Здравко 5а
 ЗЛАТА 3а, 11б, 13а (2), 13б, 25б
 ЗЛАТАНЪ 8б, 12б, 13а, 14а
 ИВАНКО 13б, 17б
 ИВАНЪ 1, 11а
 Ивка 7б
 ИГНАТЪ 3б, 3б1, 8а, 10а, 11а, 19а, 26б
 ИДОДА 3б
 ИЛИНА 4а, 6а, 7б, 8б (2), 12б, 13а, 13б (2),
 14а, 17б (2), 22б
 Илчо 1, 3б, 13а (2), 17б, 24а, 26б
 ИОАНЪ 10б (2), 14а
 Иована 2б, 6б, 11а, 11б, 12а, 12б, 13а (2),
 13б (2), 14б (2), 17б, 19а
 ИОВАНКА 17а
 ИОВАНКО 12б
 Иованчо 4а, 12а
 Иованъ 1, 3а (2), 3б, 4а (2), 5б, 7б, 9б, 12а
 (3), 12б, 13а (2), 13б (3), 14а, 14б, 15а, 16а
 (2), 16б (2), 17а, 19а, 20б, 21а, 22б, 25а
 Иовоука 26б
 Иордана 4а
 КАЛИНА 3б, 17а, 22а (2)
 КАЛИЦА 3б1
 Кира 10б
 Киро 5б
 Кита 17а
 Коже 11б
 Кончо 8а
 Коста 26а
 Костадина 10б
 Костадинъ 18б
 Кочо 5а, 19а
 Кръно 4а
 Кръско 3б1, 17а
 Кръста 21а
 Кръстана 7б, 10а, 13б, 14а (2), 17а, 21а
 Кръстилъ 12б
 Кръсто 2б, 4б, 6б, 8а, 10б, 11б, 12а (2), 12б,
 14б, 16б, 17а, 17б, 25а
 Коула 26а
 Коуло 3б1
 Къко 19б
 Лазаръ 12а, 12б, 13б, 15б, 17а, 18а, 22а,
 26а, 26б
 Ласко 16а
 ЛИЛИНА 3б1, 25б (2)
 Лозанъ 4а (2)
 Люба 24б
 Мавро 24б
 Магда 6б
 МАКАВЕИ 12б
 МАЛИНА 7а
 МАЛИНЪ 6а
 Мано 24б
 МАНОИЛЪ 5а, 13б, 25а, 26б
 МАНОЛАЯ 11а
 Манчо 3б
 Мара 3б, 4б, 5а, 10б, 12а, 18б, 21а, 26б
 Марга 5а, 12б
 Марго 5а, 11б, 25а
 Маринко 26а
 Марина 4б, 5б, 10а, 11б, 12б (2), 13а, 14а,
 18б, 21а, 26б
 Марко 3а, 3б1, 14б, 17а, 22б
 МАРТИНЪ 9б (2)
 Марчо 12б, 14б
 Мате 2б
 Матен 10б, 19б
 Маца 2б
 Мелентин 26б
 Меневра 12а
 Мико 6б
 Мила 11а, 18б
 Миленъ 17б
 Милка 3а1, 9а, 18б, 19б
 Милко 14б, 17а
 Мило 25а

Милоушъ 11а
 Мио 8а
 Мирчо 9а, 13а, 16б, 17а, 25б
 Митаръ 4а, 5а, 9а, 11а, 12б, 16а, 17б (3),
 19б, 26б (2)
 Митко 13а
 Митра 3б, 7б, 9а, 11а, 12а (3), 13б, 14а,
 18а, 22б
 Митре 1, 3б (2), 3б1, 10а, 11б, 12а (2), 12б,
 14а, 16а, 17а, 21б, 22б
 Митро 8а, 21б
 Михаилъ 3а1 (3), 5а, 11б, 12б, 14а, 14б,
 15б, 17а, 22а (2), 22б, 25а, 25б
 Михо 20б (2)
 Мишо 5а, 9а (2), 9б, 12а, 12б, 13б, 14а, 19а,
 21а
 Младена 3б1, 7б, 11а, 11б
 Младенъ 1, 7а, 9а, 12б, 13а, 13б, 15б, 17а,
 17б, 19а, 20б, 22а, 24б, 25б (3)
 Момена 5а
 Мрана 1
 Намко 25б
 Начо 20а
 Неда 2б, 6б, 9б, 22б, 23а
 Неделко 3а1, 9а, 14а, 22б
 Неделчо 7б, 11б, 14б, 16б
 Неделеа 8а (2), 9а, 10а (2), 11а (2), 11б,
 19а, 25б, 26б (2)
 Нежо 14а
 Ненка 19а
 Нено 5б
 Ненчо 10б
 Нехро 10б
 Нецо 11б
 Нечо 14б
 Нешо 12б, 13а, 13б
 Никашинъ 7а
 Никифоръ 6а
 Никла 18а
 Никло 11б, 21б
 Нико 12а, 17а
 Никодимъ 15а
 Никола 1, 3б, 3б1, 7а, 7б, 10а, 11б (3), 12а,
 12б (3), 13а (3), 13б, 14а, 14б (2), 15а, 15б
 (4), 16а, 18а, 20б, 21б (2), 22б, 23а, 24б,
 26б
 Никоулица 1, 4б, 12а, 13б, 17а
 Никоуца 1
 Нито 10б
 Нона 11б
 Огнианъ 5б
 Павелъ 6б
 Павле 16а, 26б
 Пано 4б
 Пандина 11б (2), 13а
 Пандинъ 7а, 13а, 14б, 19а
 Пандинко 20б
 Пандомини 23а
 Пенчо 17а
 Пека 20б, 22б, 25а
 Пеко 3а1, 8б, 17б, 26а
 Пелка 16а
 Пена 7б
 Пенка 16а
 Пео 12а, 13а
 Петарче 14а
 Петре 21б
 Петка 3а, 12а, 17а, 19б, 22а
 Петкана 5а, 6б, 7б, 9б (2), 12б (3), 13а, 13б
 (2), 17а, 17б, 22б
 Петко 3б, 4б, 5а, 5б, 6а, 6б, 8б, 12а (2), 13а,
 14а (2), 14б (2), 15б, 17а, 20б, 22а (2), 24а,
 25а
 Петра 5а, 5б, 13б, 22б, 26а, 26б
 Петре 12а, 13а (2), 13б, 14а, 17а (2)
 Петръ 3б, 3а1, 10б (2), 14а (2), 18б, 23б,
 26б
 Печо 14а, 22а (3)
 Подъпоръ 4а
 Проданъ 3а1
 Пръвоуль 10б
 Рада 2б, 3б, 8б, 15а, 16а
 Радо 15б, 18а
 Радона 3б1, 7а

Радославъ 21а (2)
 Радота 7а
 Радочъль 10б
 Радъ 12а
 Раже 12б
 Рачо 3а, 21а
 Рака 19б
 Рале 14а
 Рашко 3б
 Рашо 9а, 14а, 14б, 19а
 Риго 10б
 Рок 10б
 Роска 15б
 Рочжа 4б
 Свава 2б
 Саво 17а
 Северинка 10б
 Семка 5а
 Симонъ 2б, 26а, 26б
 Сисо 21б
 Славѣ 6а, 18б
 Славена 19а
 Славчо 5а, 12а, 14а
 Соломина 6а
 Спаса 13а, 16б, 17а
 Спасъ 7а, 10б, 11б (2), 13б, 16б, 17а, 17б
 Срacho 13б
 Сръданъ 7а
 Сталѣ 12а
 Стако 3б1
 Сталѣ 1
 Стамена 21а
 Стаменка 17а
 Стамо 5а
 Стана 7б, 10б (3), 13б, 14а, 16б, 20б, 22б
 Станако 11а
 Станко 7а, 11б, 12а, 13а, 17а
 Стано 10б (2), 11а, 11б, 12б
 Станоа 3б1, 9б (2)
 Станчо 3а1, 13б
 Стати 10б
 Степанъ 9б, 13а, 23а
 Стефана 13а, 13б, 26а
 Стефанъ 10б, 12б, 22б
 Стоѣ 21б
 Стожо 13а
 Стоико 4а, 17а
 Стоилъ 13а, 14б
 Стоино 17б
 Стоно 5б, 12а
 Стоица 22а
 Стоичо 5а, 8а, 10а, 10б, 11а, 11б, 12а, 13а, 13б, 14а, 16а (2), 18б, 20а, 21б (3), 23а, 25а
 Стомира 11а
 Стомиръ 14а
 Стоно 12а (2), 22б
 Стоа 3б1
 Стоана 4а (2), 4б, 5а, 11б, 12а, 12б (2), 14б (2), 20б, 21а
 Стоанка 21б
 Стоанчо 15а
 Стоанъ 1, 3б (2), 4а (2), 5а, 7а, 8б, 9б, 10а, 10б, 11б (3), 12а, 12б (3), 13а, 13б, 14б, 15б, 17а, 17б, 19б, 20а, 21а, 21б
 Тано 17б
 Темо 3а1
 Теодоси 10б
 Тетко 13а
 Тихо 12а, 13а
 Тодора 7а, 12а, 14б, 17а
 Тодоръ 3б1, 4а, 5а, 7б, 12а (2), 13а, 13б (2), 17а, 18а, 19а, 22б, 25б
 Тома 10б
 Томо 14а (2)
 Тошо 10б, 17б
 Трена 5а, 14б, 16а, 21б (2), 23а, 25а
 Трендафила 14а
 Триле 11б
 Тричко 13б, 14а, 20б
 Тръна 5б, 17а
 Оугринъ 12б
 Филипъ 1, 6б, 7а
 Фроуго 12б
 Христо 21б

Цвеко 5а
Цвета 361, 12б (2), 13б (2), 14а (3), 15б,
18б, 19а, 24б, 26а, 26б
Цветана 1
Цветанъ 2б, 3а, 3б, 10б, 13а, 17а, 21а, 23а,
25б (2)
Цветко 3б1, 4а, 12а (3), 14б, 16а (2)
Цона 11б, 13б
Цоне 3б1, 7б, 12а
Чица 17а
Чорго 5б
Чоуре 8б

Ѓагоуџа 21б
Ѓана 8б, 13б, 17а, 22а
Ѓанка 10б
Ѓанко 15б
Ѓанкоуџа 1
Ѓанчо 12а, 26а (2), 26б
Ѓарма 6а
Ѓарменинъ 7а, 8б
Проблемни остават Воукмръ 7б, Имиртъ
13б, Ѓадра (вероятно от Александра)
14а, Ѓзелатанъ 19а.

ИНДЕКС НА ЛИЧНИТЕ ИМЕНА С ВТОРО ПРИЛЕЖАЩО БАЩИНО, РОДОВО ИМЕ ИЛИ ПРОЗВИЩЕ

Бошко Игнатовъ 18а
Белко Мирчовикъ 16б
Белко Поповъ 5а
Бело Такиџина 10б
Белчо Грџловининъ 23б
Белчо Поповъ 24а
Белчо Ткачъ 11а
Белчо Тодоровъ 18а
Битко Митринъ 23б
Илчо Моџтаџиа (вероятно мутаџия, от
тур. mutaf, т.е. производител на изделия
от козя козина) 26а
Иованъ Доганџиа Ваксовъ 6б
Иованъ (а) Ибришимовъ 4а, 23б
Иованъ Коовъ 24а
Иованъ Марининъ 3а
Киро Моџстачина 24а
Крџето Грџловичинъ 3б1, 4а
Крџето Кожоџхаръ 10б
Крџето Механџина 22б
Крџето Миновъ 8а
Крџето Николитинъ 23б
Крџето Стојановъ 24а
Крџето Терџина 10б, 21а

Лазаръ Чивоџкџина 18б
Митаръ Терџина 18б
Миџо Богоџанъ 11а
Младденъ синъ Цветановъ 25б
Никола Благовикъ 24б
Никола Гешовъ 24а
Никола Ковачъ 10а
Никола Поповъ 11а
Никола Текиџина 18б
Павелъ Марџита 11б
Петаръ Бостанџина 10б
Петџръ Цоџпаринъ 19б
Пешо Влџчовъ 24а
Проданъ Чакарџина 10б
Семо Такаџина 10б
Спасъ Блабанъ 4б
Спасъ Калоџџоџџинъ 4б
Спасъ Овчаръ 4б
Стеванъ Доганџина 20а
Стоичо Бостанџина 18б
Сточо Ковачъ 10а
Стоџанъ Воџчковъ 6б
Тодоръ Воџкомановъ 9б
Тричко Хрџделовъ 20а

ИНДЕКС НА ИМЕНАТА НА СЕЛИЩАТА

Алдомировци 4а; Алино 5б; Банишоръз 1; Бистрица 8а; Браково 15б (днешно Браковци или днешно Бараково); Бочманци 3б, 2а, 25б (2); Горни Богровъз 2б; Горублане 1, 5а, 10а, 11а, 11б, 24б, 25а, 26б; Гоурмазово 7а; Железница 3а1, 16а, 16б, 17а, 20б, 21б, 25а, 26б; Иване 3б1 (днешно Иваняне); Коукалане 7б, 20б; Костенецъз 24б; Лозенъз 2б, 3б1, 6б, 18а, 19а, 19б, 24а, Лозенъз Горни 18а, 20а, 23б и Лозенъз Долни 6б (днес части от село Лозен); Околъз Долни 9б; Панчарево, варианти Панча, Паничаре 3а (2), 21а, 24б; Пасарелъз Долни 4а; Софина 3а1, 3б1, 4б, 10б, 15а, 17б, 18б (5), 25а, 26а, 26б; Тачиларъз 16б (днешно Венковец); Чолупечане 7б; Чоупетелъз 2б (днешно Чуйпетльово).

ИНДЕКС НА МАХАЛИТЕ В СОФИЯ

Алигина махала 4б; Соуригоуръз чаршина 10б; махала Табахана 10б; Чалихъз махала 3б1.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

- Андреев 2002 Андреев, Ст. Речник на селищни имена и названия на административно-териториални единици в българските земи през XV–XIX в. (= Архивни справочници, 5). София, 2002.
- Андреев, Грозданова 1993 Андреев, Ст., Е. Грозданова. Из историята на рударството и металургията в българските земи през XV–XVI в. София, 1993.
- Атанасов 1905 Атанасов, В. Урвич и Бистрица: Кокалянският манастир и Мала Света гора. Археологическо-исторически бележки. София, 1905.
- Барболова 2013 Барболова, З. Речник на турско-българските хибридни съществителни имена. София, 2013.
- Билярски 1990–1991 Билярски, Ив. Погановският поменик. – Год. СУ, 94–95 (4), 1990–1991, 53–77.
- Гандев 1972 Гандев, Хр. Българската народност през XV в. София, 1972.
- Георгиева 1999 Георгиева, Цв. Пространство и пространства на българите XV–XVII в. София, 1999.
- Гергова 2006 Гергова, Ив. Поменици от Македония в български сборки. София, 2006.
- Гергова 2011 Гергова, Ив. Боянският поменик като свидетелство за историята на храма. – В: Боянската църква между Изтока и Запада в изкуството на християнска Европа. София, 2011, 48–55.
- Гошев 1934–1935 Гошев, Ив. Стари записи и надписи. Свезка трета. – Год. СУ, Богосл. фак., 12, 1934–1935, 84, № 368, 19–27.
- Займов 1988 Займов, Й. Български именник. София, 1988.
- Иванов 1970 Иванов, Й. Български старини из Македония. София, 1970.
- Иванов 1999 Иванов, Тр. Панчарево. Минало и настояще. София, 1999.
- Иванова 1999 Иванова, Св. Градски живот XV – първата половина на XVIII в. – В: Българското общество XV–XVIII в. София, 1999, 106–161.

- Илчев 2012 И л ч е в, Ст. Речник на личните и фамилените имена у българите. София, 2012.
- Иширков 1907 И ш и р к о в, Ат. Еснафски документи и еснафски организации в турско време. – Сп. на Българското икономическо дружество, 11, 1907, 425–458.
- Иширков 1912 И ш и р к о в, Ат. Град София през XVII в. София, 1912.
- Канев 2005 К а н е в, П. Кокаляне от древността до днес. История (минало, легенди, предания) и развитие. София, 2005.
- Климент Охридски 1970 К л и м е н т О х р и д с к и. Събрани съчинения в три тома. Т. 1. Ред. Б. Ангелов, К. Куев и Хр. Кодов. София, 1970.
- Ковачев 1987 К о в а ч е в, Н. Честотно-тълковен речник на личните имена у българите. София, 1987.
- Ковачев 2005 К о в а ч е в, Р. Още за етническите граници на българската народност според османските регистри от XV–XVI в. – Изв. Катедрата „Българска история и археология“ и Катедрата „Обща история“ на ЮЗУ, 2, 2005. URL: www.history.swu.bg, преглед на 27.10.2015 г.
- Коцева 1992 К о ц е в а, Е. Поменик. – В: Старобългарска литература. Енциклопедичен речник. Ред. Д. Петканова. София, 1992, с. 341.
- Кочева-Лефеджиева 2012 К о ч е в а - Л е ф е д ж и е в а, А. За народната основа на старобългарския език. Върху материал от реликнтното склонение в българските диалекти. София, 2012.
- Ликовски 2011 Л и к о в с к и, Н. Топонимията на Софийско: селищни истории, езикова характеристика, речник. София, 2011.
- Милев 1921 М и л е в, Н. И. Български лични и семейни имена от XVII в. – Изв. Народния етнографски музей в София, 1921, № 3–4, 114–171.
- Мирчев 1976 М и р ч е в, К. Правописният въпрос през Възраждането. – В: Проблеми от историята на българския книжовен език. София, 1976, 531–542.
- Мошин, Гроздановић-Пајић 1963 М о ш и н, В., М. П а ј и ћ - Г р о з д а н о в и ћ. Водени знак „Круна са звездом и полумесецов“. – Библиотекар, 15, (Београд), 1963, № 1, 11–20.
- Мусакова 1994 М у с а к о в а, Е. Евангелски ръкописи с миниатюри от Църковния музей в София. – В: Българският шестнадесети век. София, 1994, 655–694.
- Нешев 1977 Н е ш е в, Г. Български до възрожденски културно-народностни средища. София, 1977.
- Николова 1999 Н и к о л о в а, Е. Манастири в Софийско. Местоположение, кратка история, природни забележителности, подробна карта. София, 1999.
- Паскалева 1971 П а с к а л е в а, К. Триптих с поменик от Кремиковския манастир. – Старобългарска литература, 1, 1971, 441–456.
- Русинов 1985 Р у с и н о в, Р. История на българския правопис. София, 1985.
- Селищев 1933 С е л и щ е в, А. М. Македонские кодекси XVI–XVIII вв. Очерки по исторической этнографии и диалектологии Македонии. София, 1933.
- Сковронек 2010 С к о в р о н е к, М. Урвишкият (Кокалянският) сборник и локалният култ на св. архангел Михаил в Кокалянския манастир. – *Palaeobulgarica*, 34, 2010, № 3, 49–85.
- Спространов 1906–1907 С п р о с т р а н о в, Е. Бележки и приписки от софийските църкви. – Сб.НУ, 22–23, 1906–1907, 1–30.

- Станчева, Станчев 1963 Станчева, М., Станчев. Боянски поменик. София, 1963.
- Стойков 1960 Стойков, Р. Селищни имена в западната половина на България през XVI в. – В: Езиковедско-етнографски изследвания в памет на акад. Стоян Романски. София, 1960, 429–456.
- Стойков 1993 Стойков, Ст. Българска диалектология. 3. изд. София, 1993.
- ТИБИ 1972 Турски извори за българската история. Т. 3. Съст. и ком. Б. Цветкова. София, 1972.
- ТИБИ 1977 Турски извори за българската история. Т. 6. Под ред. на Н. Годоров и М. Калицин. София, 1977.
- Узунова 2014 Узунова, Е. Етрополският поменик от XVII в. като извор за ономастични проучвания. – В: Изследователски хоризонти на българската лингвистика. Материали от научната конференция, посветена на 90-годишнината от рождението на проф. Йордан Заимов. София, 2014, 108–114.
- Харитонов 1994 Харитонов, Хр. Монетите в българската народна култура през XV–XVII в. Нумизматически справочник. Велико Търново, 1994.
- Харитонов 2004 Харитонов, Хр. Стари мерки, теглилки и монети в България (VII–XX). София, 2004.
- Холиолчев 1986 Холиолчев, Х. Падежни форми в българските диалекти. – В: Българските народни говори (= Знания за езика, 6). София, 1986, 76–80.
- Христианство 1995 Христианство. Энциклопедический словарь. Т. 2. Москва, 1995.
- Христова и др. 1982 Христова, Б., Д. Караджова, А. Икономова. Български ръкописи от XI до XVIII век, запазени в България. Своден каталог. Т. 1. София, 1982.
- Христова и др. 2009 Христова, Б., Е. Мусакова, Е. Узунова. Опис на славянските ръкописи в Църковно-историческия и архивен институт. Т. 1. Библиейски книги. София, 2009.
- Цанев 1976 Цанев, Д. Бележки върху стопанския живот през XVI – началото на XVIII в. – В: Сердика. Средец. София. София, 1976, 110–124.
- Цветкова 1989 Цветкова, Б. София през XV–XVIII в. – В: София през вековете. Т. 1. София, 1989, 74–94.
- Цибранска-Костова 2013 Цибранска-Костова, М. Поменалната част на Кокалянския сборник от XVII век през призмата на историческата лексикология. – В: 70 години българска академична лексикография. Доклади от Шестата национална конференция с международно участие по лексикография и лексикология. Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ – БАН, 24–25 октомври 2012 г. Съст. и ред. Л. Крумова-Цветкова, Д. Благоева, С. Колковска. София, 2013, 563–570.
- Чолева-Димитрова 2002а Чолева-Димитрова, А. Селищни имена от Югозападна България. Изследване. Речник. София, 2002.
- Чолева-Димитрова 2002б Чолева-Димитрова, А. Имената на махалите в гр. София през XVI–XVII век. – В: Състояние и проблеми на българската ономастика. Т. 6. Велико Търново, 2002, 176–194.
- Чолева-Димитрова, Янев 2015 Чолева-Димитрова, А., Б. Янев. Съвременната българска антропонимна система (мода на личните имена). Ч. 1. София, 2015.

- Stoykov 1968 S t o y k o v, St. Nominale Kasusformen in der Bulgarischen Sprache. – Die Welt der Slaven, 13, 1968, № 1, 28–46.
- Tsibranska-Kostova 2011 T s i b r a n s k a - K o s t o v a, M. Agglomerative Forms of Male Proper Names in Written Sources from the 16th–18th centuries. – Linguistique Balkanique, 2011, № 2–3, 21–29.

THE KOKALYANE BEADROLL: TEXT EDITION AND SURVEY

(Summary)

The study is dedicated to the 26 folia beadroll part of the Kokalyane miscellany, or manuscript № 368 from the repository of the Church Historical and Archive Institute at the Bulgarian Patriarchate in Sofia. Insofar, the manuscript was famous mostly by its second part with readings for the feast of Archangel Michael and the Synaxis of the holy Angels, among them the Sermon about St. Michael and Gavril by Kliment of Ohrid. This first part was published and exhaustively investigated by Małgorzata Skowronek.

In purpose of completing the full body of the miscellany, as it is preserved nowadays, the current study focuses on the first full edition of the beadroll part, together with a comprehensive analysis and appendix of the onymic material. The collected data allows the conclusion of the 17th century provenance of the overall manuscript to be sustained, which means whether both parts began at one and the same time in the frame of one and the same body, or they belonged to two different bodies created at the same time in the Kokalyane monastery “St. Arch. Michael”, where they served the local liturgical and memorative needs of the Christian community. The beadroll notes date from the 17th and the 18th cc., giving a truly authentic picture of the everyday life of the Bulgarians in Ottoman times.

*Mariyana Tsibranska-Kostova,
Institute for Bulgarian Language – BAS*